

NOVICIJAT

Godina XII. Broj 1 (11) Novicijatska godina 2014./2015.

SADRŽAJ

Hodočašća novaka.....	6
Ulične svjetiljke.....	10
Zadarski novicijat.....	13
O fra Berardu Barčiću.....	14
Novicijat Bosne Srebrenе.....	15
Bl. Alojzije Stepinac.....	19
Novicijat po slovensko.....	20
Frama – ishodište zvanja.....	21
Novicijat Humac.....	23
Iz lepeze franjevačkih svetaca.....	25
Novicijat na Trsatu.....	26
Prve tri su najvažnije.....	28
Novicijat na Visovcu.....	28
Opstanak sjemeništaraca.....	32
Godina posvećenog života.....	32
Obiteljsko zajedništvo na Trsatu.....	34

IMPRESSIONUM

Službeni list novicijata Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara (JKPM)
Izdaju: Novicijati JKPM
List uredio zadarski novicijat
Glavni urednik: fra Pavle Ivić
Odgovorni urednik: fra Diego Deklić
Fotografije: Iz arhiva novicijata
Adresa uredništva:
Naslovna fotografija:
Grafičko oblikovanje: (trebalo bi navesti osobu koja to bude radila)
Tisak: Letis d.o.o.

RIJEČ UREĐNIKA

Dragi čitatelju,
u rukama imaš novi list Novicijat. U njemu ćeš odškrinuti vrata u svijet prošlogodišnje novicijatske generacije franjevačkih novaka u pet franjevačkih novicijata u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Sloveniji. Na ove stranice stalo je samo mali dio onoga što se odvijalo kroz ovu godinu koju svaki redovnik pamti dok je živ.

Jer novicijat je puno više od onoga što se može staviti na papir i onoga što može ovjekovječiti kamera fotoaparata.

Novicijat je ljepota i teškoća prvih koraka redovničkog života. Novicijat je borba sa samim sobom i učenje zajedničkog života. Novicijat je divota Božje blizine, doživljena u liturgiji Crkve i trenucima samotnih stajanja pred Gospodinom.

Samo Gospodin zna ono što je kroz godinu dana prolazilo kroz dušu i srce ovih mladih ljudi koji su, svaki na svoj originalan način, u jednom trenutku svoga života odlučili krenuti za Učiteljem Isusom po primjeru Asiškog Siromaha.

Generaciji franjevačkih novaka 2014/15. neka bude podsjetnik i uspomena, onima koji su ih pratili prijateljskom i molitvenom blizinom neka bude odškrinut prozor u njihovu novicijatsku godinu, a mladim znatiželjnicima neka bude „mamac“, da se, ukoliko razmišljaju o franjevačkom životu, ne okljevaju upustiti u avanturu života s Isusom...

Fra Diego

Susret novaka u Samoboru

Hodočašće u Asiz

Dan koji smo čekali i kojemu smo se radovali još u postulaturi i sjemeništu je došao. Kako se približavao dan polaska, tako je raslo naše pred putno uzbuđenje. Dan prije polaska počela su dolaziti braća iz drugih novicijata Južnoslavenske konferencije s kojima smo se srdačno pozdravili i izgrlili, te poslije druženja pošli na počinak. „Gle kako je dobro i kako je milo kao braća zajedno živjeti!“ Uistinu lijepo je opet vidjeti drugu braću koju smo upoznali na susretu novaka u Samoboru.

Sutra rano u jutro započeli smo naš put na kojem su nam se ubrzo pridružila braća iz novicijata u Sloveniji te smo mogli u miru iznijeti naš stol Južnoslavenske konferencije s kojega smo zajedno jeli (plastični stol na rasklapanje). Fra Marko R.: „Na putovanju u Asiz najljepše mi je bilo u autobusu. Bili smo razgovorljivi, raspjevani, druželjubivi, ali i pobožni. Komentirali smo što smo vidjeli i ono što ćemo vidjeti, svi smo bili bliski jedni drugima tako da se u autobusu osjetilo pravo jedinstvo nas novaka.“

Dok smo se približavali Asizu, mi koji smo po prvi puta, radoznalo smo gledali kada će Asiz. I eno ga! Grad na gori, sav u kamenu obasjan suncem kao da bliješti, tako da mi je odmah u glavi došlo pomalo biblijski “bijeli grad na gori.” Smjes-

tili smo se kod sestara franjevki „Marijine misionarke,“ odmah iza Porcijunkule tako da nas je većina odmah otišla vidjeti je.
Fra Ivan B.: „Drugi mi je puta u Asizu pa nisam očekivao da će me nešto jako iznenaditi. Kada ono odmah na početku crkva kod naših sestara gdje smo odsjeli me iznenadila svojom ljepotom kao i njihov vrt pun maslina.“ Praćeni lijepim vremenom u 16:00 stigli smo u crkvu svetog Damjana, gdje smo hodali mjestima u kojima je Franjo čuo: “Idi i popravi moju Crkvu,” mjesto gdje je sveta Klara živjela s ostalim sestrama, gdje je dva dana prije smrti dobila potvrdu svoga pravila.

Fra Vjeran L.: „Sveti Damjan mjesto je koje niti jednoga čovjeka koji se trudi naslijedovati Krista Franjinim primjerom ne može ostaviti ravnodušnim. Boravak ondje sa saznanjem da je Raspeti Krist na tome mjestu Franji uputio poruku što želi od njega, preispitivanje o vjernom vršenju njegova plana u životu.“

Svaki dan je jedna provincija animirala misu i molitve. Ovaj prvi dan to smo bili mi. Misu u sv. Damjanu je predvodio fra Bernardin sa par poticajnih misli: „Nije tako važan govor u molitvi, nego želja za samim Bogom i raspoložljivost srca.“ Poslije večere, povečera i druženja bio je red na spavanje, jer dan je bio naporan. Srijedu samo započeli s Rivortortom, malenim kolibicama gdje su prva braća boravila, i putem prema Rietskoj dolini. Uzlazeći prema Grecciu nemoguće je ne diviti

se prekrasnom pogledu na dolinu. Božićnu misu predvodio je fra Marko: „U srcima gdje se Krist nije radio treba da se dogodi Božić. Betlehem se događa srcu.“ Pošli smo u Fonte Colombo, na hrvatskom: Studenac golubova.

Fra Josip P.: „Stopama sv. Franje u Asiz i ostalim mjestima najviše su me dojmila samotišta, posebno Fonte Colombo koji odiše velikom tišinom, mirom i prirodom. Baš kao da je tamo Franjo zahvaćao volju iz zdenca poziva i nas da mu se pridružimo i zahvatimo vodu na izvoru.“

Fra Andreo M.: „Najviše me se dojmio Fonte Colombo jer je tamo pravni početak reda i jer je tamo bilo najmanje turista, pa smo mogli biti u tišini.“ Četvrtak do podne posvetili smo Porcijunkuli. Mjestima gdje se Franjo bacio u trnje i mjestu gdje je izdahnuo blagoslivljući svu braću koja jesu i koja će doći. Na samome mjestu gdje se Red rodio, gdje je Franji objavljena volja Božja, imali smo milost slaviti sv. misu s fra Jurom koji je rekao: „Ovdje je Franjo našao ono blago i našao Isusa. Njega slušaj.“

Fra Antonio N.: „Porcijunkula, maa crkva koja me dojmila iz razloga što od nje kreće pohod reda. Ovdje su se okupljala prva braća i tu je Franjo našao ono što je želio, ići i propovijedati evanđelje svijetu. Ono je srce franjevaštva.“

Poslije ručka dvadesetak novaka pješice se zaputilo prema Carceriju, predvođeni fra Pepijem.

Fra Luka B.: „Veoma mi se svidjelo

samotište Carceri, jer je to mjesto mirne, spokojne molitve, gdje se čovjek može povući u samoću, na molitvu ili jednostavno promatrati Božja djela, njegove umjetnine u prirodi. Zanjimljivo je kako je Franjo bježao od ljudi po takvim mjestima ali je uvijek silazio među ljudi i u svijet, kao i Isus.“

Uistinu mjesto gdje se čuje samo zvuk vjetra i pjev ptica, tu je i osjećaj da sjediš u spilji gdje su prva braća molila. Zalazak sunca nad sv. Damjan uz adoraciju Kristu u Presvetom oltarskom sakramantu malo je reći da je lijepo! Petak sami Asiz! Kad bih ga opisivao, ne bi mi stalo do svih mjeseta, ali ljepota Sacro Conventa je iznutra neopisiva. Imali smo milost slaviti sv. misu na grobu našega serafskog oca Franje koju je obogatio fra Ivan s par bogatih misli: „Isus nas uči kako moliti. Prvo zahvalujmo na svemu što nam daje, onda ga molimo. Molimo ovdje za naše obitelji, za naše franjevačke obitelji, naše svećenike i ostale.“

Fra Pavle I.: „Uz sva mesta koja smo posjetili, u meni još uvijek živi uspomena na veličanstvenu baziliku sv. Franje i moja prisutnost na njegovu grobu. Kleknuo sam i

počeo moliti, razmišljajući o životu ovoga sveca, čiji život i primjer naslijedujem. Bio sam obuhvaćen posebnom radošću, ali i nekom nostalgijom, kao da sam kod kuće. Bila mi je to prilika probuditi neke pozaspale stvari u životu, preporoditi moj prvotni zanos i radost. Zato mi ovo mjesto ostavlja poseban trag u sjećanju.“

Cijeli dan imali smo slobodan za sam Asiz, što za razgledavanje i molitvu, što za pokoji suvenir. Grad u kojem se nalaze tolika svetišta, ali gdje se nalaze tisuće hodočasnika, tako da je teško naći

ga: mira, pjesme, veselja, molitve, bratske ljubavi... Nedjeljnu misu u kapeli stigmatizacije predvodio je fra Diego. Poslije mise krenuli smo kući. Put do Padove je ispunjen molitvom ali još više druženjem, smijehom i pjesmom.

Fra Josip R.: „Najljepše putovanje do sada. Ispunjeno bratstvom, zajedništvom, pričom, smijehom, pjesmom i molitvom.“

Stigli smo u dom svetca svega svijeta - Antuna Padovanskoga. Pomočili smo se za sve one koje nosimo u srcima i divili se prekrasnoj bazilici. Dok smo pješačili prema svetištu

vremena za sabranost. Grad koji se uzduž i popreko pređe za četrdeset minuta. U subotu smo se oprostili od Asiza i pošli na visoku La Vernu. Kada smo došli odmah se osjetila razlika u klimi iako je jedan sat udaljeno od Asiza. Fratri su nas srdačno dočekali te smo imali cijeli dan ispred sebe.

Fra Mislav L.: „Jako me se dojmila La Verna, osim procesije i samoga mjesa gdje je Franjo spavao, iznenadila me posebna idila samostana pred sam sutan. Kažem idila jer je kao u filmu, siromašan samostan od kamena, priroda i cvrkut ptica, tišina i bez turista.“

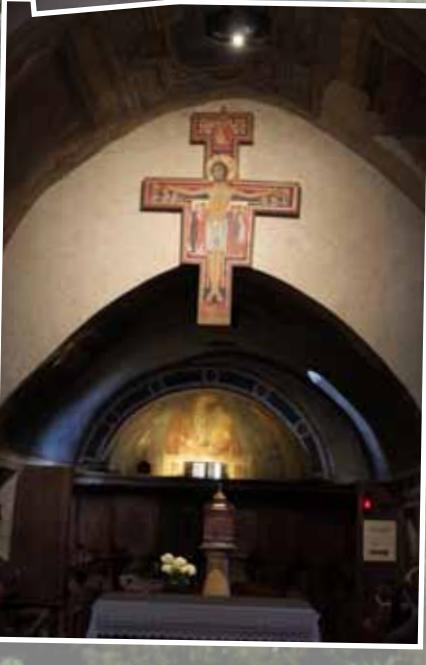
Mjesto koje daje pogled na cijelu dolinu, mjesto molitve i osluškivanja. Ono što svakome pada u oči je sama procesija do kapele gdje je Franjo primio stigme. Misu je obogatio fra Pepi: „Budimo radikalni, budimo potpuno Kristovi i ne bojmo se.“ Na putu smo imali par imendana tako da je bilo prilike i za zapjevati pokoju lijepu pjesmu. Naši slavljenici bili su fra Marko, Fra Jure i fra Vjeran. Uistinu imali smo sve-

Leopolda Mandića, nije bilo čovjeka na ulici koji se nije iznenadio kada nas je video - četrdesetak fratar je pojava. Kratko nakon što smo se odmorili u svetištu kod groba Leopolda Mandića, u molitvi, nastavili smo put kući.

Što reći? Svugdje je lijepo, ali kod kuće je najljepše, tako da smo oko osam sati stigli na Trsat, gdje smo se sutra oprostili s ostalom braćom, bogatiji za obilje novih doživljaja, riječi, prijateljstava i drugoga. Svakako je malo što riječi mogu reći, ali hvala svima. Hvala našim provincijama koje su nam ovo omogućile. Hvala svima na njihovim molitvama, hvala braći u svim samostanima, hvala svim ljudima koji su nas pratili molitvama i nosili vas u srcima. Hvala našim magistrima i vozaču Mirku. Posebno hvala fra Tomislavu koji je sve organizirao. Od srca mir i dobro žele braća novaci s Trsata.

fra Mislav Lukačević

Hodočasnici Grada na gori

Fratri prodaju ulične svjetiljke

ili

kako smo išli pružiti pomoć, a pomoć dobili

Devetnaestog prosinca 2014. „trsatski“ novaci s odgojiteljem fra Tomislavom pošli su u jutarnje sate u centar grada u ispomoći prodavačima uličnih svjetiljki. Svatko se pridružio jednom prodavaču i dobio petnaest primjeraka časopisa i lokaciju na kojoj će prodavati. Tako je otprilike započelo naše iskustvo.

Početni su dojmovi bili poput ovih: „Kad sam čuo što ćemo raditi, obradovao sam se. Stoji ona: bolje je davati nego primati odnosno uvjek je bolje pomagati.“ „Konačno konkretno pastoralno djelovanje.“ „Bit će mi neugodno, no ipak je to velika pomoć i svjedočanstvo.“ Neki su se odmah u početku pitali: „Hoću li i ja možda nekada živjeti od prodavanja novina?“ Neki su se već susretali s časopisom. „Prodavanje časopisa ulične svjetiljke bilo mi je nezamislivo do prije tri godine kada sam ih osobno ignorirao. Nije mi bilo svejedno prodavati sada taj isti časopis.“ Neki kojima je situacija bila potpuno nova rekli su: „Volontiranje me uvjek privlačilo i bio sam jako uzbuden.“ Bilo je i onih koji su bili ponosni što mogu

pomoći... Dojmovi su se ipak vrlo brzo promijenili.

Kao i uvijek kad se čovjek susreće s nečim novim, vrlo brzo nakon početka rada rasplinula su se očekivanja i polako je došla realnost situacije u kojoj se nalazi svaki prodavač Uličnih svjetiljki. Često dok hodamo gradom zaokupljeni svojim mislima i ne primjetimo ljudi kraj kojih prolazimo. Naša neprestana opterećenost i užurbanost otupljuje našu mogućnost opažanja. Stoga ljudi koji zaslužuju i trebaju našu pažnju ostaju neprimjećeni. „Čovjek je čovjek samo onda kada primjeti druge i za njih živi“ rekao je jedan novak. Tada smo shvatili da će nam privlačenje pažnje biti jedini način da zaradimo kruh pa smo krenuli u akciju.

Prodavači inače nemaju mogućnost zaustavljanja prolaznika. Oni su na nas ostavili najsnažniji utisak od svega. Shvatili smo da seiza svakoga od tih lica krije jedna duboka životna priča. „Ono što me najviše dotaknulo kod prodavača i što nam daje divan primjer i poticaj jest upravo njihova nemetljivost

blagost i poniznost.“ „Hvala im na iskustvu koje su nam dali.“ „Jedva sam čekao da počnem razgovarati s njim.“ „Zanimala me njegova životna priča.“ „Vrlo je vesele i dobre naravi.“ „Shvatиш da je u životu sve moguće. Da od životne sigurnosti lako možeš završiti na ulici, no radost veselje i optimizam prodavača ti ulijeva nadu i potiče na razmišljanje kako bi te male stvari trebale učiniti sretnim.“ „Unatoč što su napušteni od najmilijih, bez krova nad glavom ili imaju druge životne neprilike, prodavači su i dalje nasmijani i nose teret života.“ „Hvala vam na dragocjenim trenutcima.“ Bilo je tu mnogo dojmova i vrijednih novih poznanstava koja su nas jednostavno šokirala.

Zanimljiv je također bio utisak koji su prolaznici ostavili na nas. Bilo je svakakvih komentara. Onih zadowoljnih: „Bogu hvala da ste već jednom izašli iz sakristije.“ „Lijepo od vas što pomažete.“ „Ostavljate lijepo svjedočanstvo.“ Bilo je i onih koji su najviše rekli svojim do-

prinosom i osmjehom te se samo okrenuli bez riječi. Bilo je nažalost i onih koji su to shvatili kao provokaciju pa su se ponjeli vrlo neugodno prema nekima od nas i prema prodavačima.

I mi smo htjeli svima koji su kupovali reći svoje poruke. „Ohrabrujuće je znati da ljudi toliko pomažu jedni drugima.“ „Svi koji su kupili

pomognu.“ „Ohrabrujuće je znati da čak i kad čovjek izgubi tlo pod nogama može se osloniti na druge ljude, jer svi smo ljudi. Zar ne?“ „Angažirajte se! Pišite članke! Kupujte časopis! Ako ništa od toga barem u prolazu dobacite koji osmijeh ili lijepu riječ.“ U svakom slučaju svi smo zahvalni onima koji su na nas obratili pažnju. Tako su prepoznali trud i rad kod drugog čovjeka.

Zahvaljujući, što našoj revnosti, što Božićnom vremenu, što novom broju, časopise smo vrlo brzo prodali te smo se obogatili za jedno ogromno iskustvo. „Trebali bismo biti zahvalni za sve što imamo.“ „Bilo je lijepo izaći iz crkve i sakristije.“ „Lijepo je znati da ima ljudi koji još uvijek imaju osjećaja za druge.“ „Želio sam da osjećaj koji sam imao po završetku prodaje nikada ne prestane.“ „Došlo mi je u glavu koliko još više moramo hvaliti Boga što nam je dao tolike blagodati koje su mnogima ludsuz. Šokiralo me kad sam shvatio da je nekima i krov nad glavom ludsuz.“ „Bio mi je to poticaj da u svakom trenutku moram pomagati nemoćnim i obespravljenima.“

Na kraju zadatka, kad smo se ponovo okupili, a prodavači krenuli dalje na svoj posao, kao

da se ništa nije dogodilo, vratili smo se u novicijat kao što smo i krenuli iz njega i ništa se nije promijenilo izvana. Ipak iznutra smo svi stekli jedno nezaboravno, neizbrisivo iskustvo i dobili smo najbolju moguću Božićnu poruku o pomaganju ljudima. Dobili smo tako najbolju duhovnu pomoć u novicijatskom vremenu.

novine dokaz su da Bog nikada ne napušta ljudе. Pomaže im po drugim ljudima. Stvoreni smo jedni za druge i to je najljepša poruka evanđelja.“ „Svima koji pomažu puno hvala na pomoći i obilje Božjeg blagoslova. Preporučujem da nastavite pomagati, a oni koji još nisu pomogli pozivamo da

„Ne čekajte vođe; učinite to sami, čovjek čovjeku“

bl. Majka Tereza

„Čovjek je čovjek samo onda kada primjeti druge i za njih živi!“

Novicijat na Košljunu

Novicijat Provincije sv. Jeronima smješten je na otoku Košljunu i već je godinama u stanju mirovanja, dakle nema svojih novaka. Zadarski novaci, koji su brojem uvijek skromni, jedan do dva, ponekad niti jedan, ja često naglašavam da su zadarski novaci po pitanju broja pravo franjevački skromni, sjedinjuju se sa zagrebačkim novicijatom na Trsatu i s njima žive u jednoj podržavajućoj simbiozi. Iako je novicijat na Košljunu suh i uvenuo, povremeni susreti odgajanika sa Trsata, uključujući i

zadarske novake, oživljavaju taj mali otočić i novicijat, udahnjujući mu omladinsku snagu i život. Riječ je o duhovnim vježbama koje trsatski novaci redovito obavljaju na Košljunu. Potkradu se tu i jednodnevni izleti sa odgojiteljima. Tako da postoje dani kada Košljun živne. Košljun posjećuju brojni posjetitelji, ali nije to isto kao kad ga posjete mladi fratri.

Pomanjkanje je zvana za zadarsku provinciju teško breme. Novaka je sve manje, zainteresiranost mladih još slabija, pomalo se i žar i želja fratara Provincije za potragom i traženjem novih snaga stupnjevito gasi, kao da smo izgubili volju. Ako je mi i izgubimo, Bog neće, jer on ima kvalitetnije planove. Ne treba očajavati, nego hrabro i zahvalno koračati dalje. Gospodin će voditi,

mi Ga nastojmo pratiti i slijediti. Ono što obilježava zadarski novicijat jest dugogodišnje prijateljavanje sa trsatskim novicijatom u kojemu su pod ogromnom zaštitom Gospe Trsatske. Razlike u odgoju mladih novaka na Trsatu nema, pravila su jednaka za sve. Zahtjevi odgojitelja ravnopravni prema svima. Stvara se takav prijateljski duh da se zaboravlja pripadnost različitim novicijatima. A kako to u stvarnosti i izgleda, pročitajte svjedočanstvo s. Nele Pujić, trsatske trećoredice, koja živospisno opisuje rad i djelovanje mladih franjevaca na Trsatu. To

je bratstvo. Prihvatići druge kao svoje, zajedno koračati stopama sv. Frane i usmjeriti svoje poglедe prema Gospodinu koji čeka pravo vrijeme da obnovi i naš novicijat. Osobno imam povjerenja u Gospodina i Njegov plan s nama. Stoga, čekat ću na Te, Gospodine! Nadam se da će skupa sa mnom čekati i moj meštar, fra Diego! S obzirom da će se sljedeći susret novaka biti u našoj Provinciji, u ime svih članova naše Provincije izražavam svim novicijatima srdačnu dobrodošlicu!

fra Pavle Ivić

90. obljetnica oblačenja fra Berarda Barčića

Fra Berard rođen je u selu Kampor na otoku Rabu, dana 22. rujna godine 1910. od oca Ante Barčića i majke Matije r. Staničić. Na krštenju je dobio ime ANTE.

Fra Berard je pučku školu završio u Rabu 1921. a nižu državnu klasičnu gimnaziju 1925. u Senju. Dječačka želja da postane franjevac uslišana je u rujna 1925. kada je krenuo prema Dubrovniku i 22. rujna obukao franjevački habit i dobio redovničko ime BERARD (po prvom franjevačkom mučeniku). 27. kolovoza god. 1927. započeo je u Dubrovniku godinu novicijata, a 29. kolovoza 1928. polože prve redovničke zavjete. Više razrede klasične gimnazije pohađa u Dubrovniku i Splitu je gdje je i maturirao u rujnu 1930. godine.

Teološki studij pohađa kroz četiri godine u Splitu a vojnički rok u Banjaluci. Za svećenika je zaređen 23. rujna 1933. godine. Poslije svećeničkog ređenja odlazi na studij za prirodne znanosti u Zagrebu gdje je diplomirao 1938. god. Iste godine radi kao profesor na Badiji gdje je naša provincija imala nižu klasičnu gimnaziju s pravom javnosti. U međuvremenu je položio profesorski ispit pod

naslovom „BILJNOGEOGRAFSKI ODNOŠI OTOKA BADIJE“ u veljači g. 1944. u Zagrebu. Nakon II svjetskog rata u Pazinu je otvorena biskupska klasična gimnazij gdje fra Berard predaje prirodne znanosti od 1945-1951.

Na provincijskom kapitulu u srpnju 1952. fra Berard je izabran za provincijala naše franjevačke provincije sv. Jeronima. U lipnju god. 1963. na Generalnom kapitulu Franjevačkog reda u Asizu izabran je za generalnog definitora za slavenske franjevačke provincije. Ovu službu obavlja u Rimu kroz četiri godine (1963-1967).

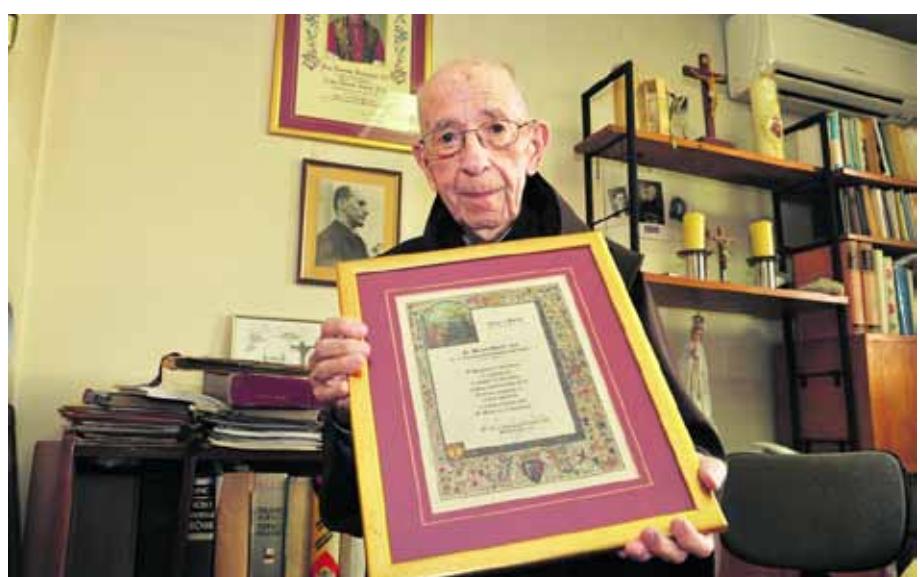
U naš franjevački samostan sv. Antuna u Puli fra Berard dolazi 1978. godine i već je ušao u 36. godinu života u ovoj redovničkoj kući. Dok ga je zdravlje služilo pomagao je pastoralno župu. Ovdje se 1989. upoznao s NEOKATEKUMENSKIM PUTOM koji mu je omogućio produbiti kršćanski, redovnički i svećenički identitet. Fra Berard je napisao mnoga djela, od kojih izdvajamo: S Pavlom VI. u Kristovoj Domovini, Ratna sjećanja jednog franjevca, Franjo Asiški zrcalo Evanđelja kao i mnoga druga.

U Puli je fra Berard proslavio svoj 100. rođendan, a danas i 80. obljet-

nici svećeništva i 104. rođendan. Ako nas Bog poživi za dvije godine možemo proslaviti i 90 godina od oblačenja redovničkog habita. Fra Berard još vodi kroniku samostana i župe, karitativno pomaže najsirošnije, prima i isповijeda vjernike, svakodnevno misi u crkvi, a kroz hladnije vrijeme u svojoj sobi. Redovito čita dnevni tisak, Hrvatsko slovo, mjesecnik Prirodu i katolički tisak, prati društvena događanja, s braćom moli i sudjeluje na svim zajedničkim susretima te zahvaljuje Bogu što može sam hodati. Mnoge pozivnice za svoje slavlje tipkao je na pisaćem stroju na kojem svakog Božića i Uskrsa čestita provincijalu, biskupima. S braćom i sestrama u samostanu živi jednostavnim životom, svoje tegobe nastoji sakriti i strpljivo ih podnosi.

Za nas je fra Berard veliko duhovno bogatstvo i duša ovog samostana. Uvjek ima dobru i mudru riječ, bistro prosuđuje i puno toga pamti. Neka ga u našoj sredini do Božje volje koju on hrabro prihvaća. Ova proslava samo je jedno malo hvala za sve trenutke koje mi živimo u zajedništvu s fra Berardom kojeg nam je Bog podario.

franjevci iz Pule

Novicijat Franjevačke provincije Bosne Srebrenе

Povijest Bosne usko je vezana s poviješću bosanskih franjevaca. Izvori datiraju početak aktivne prisutnosti pripadnika Reda manje braće na području Bosne u 1291. godinu. Navještanje Evanđelja riječu i životom u svim okolnostima, bila je i ostala osnovna zadaća bosanskih ujaka, kako ih narod u mnogim mjestima i danas naziva. O njima veliki pjesnik Antun Gustav Matoš ovako svjedoči: Užasne prilike, (...) harahu kod nas tri vijeka, a u Bosni šest stoljeća ujak, samo ujak, gvozdenim disciplinama opasan franjevački fratar, junak i svetac, učitelj i mučenik, diplomat i svećenik, vojnik prosjačke crkve i zatočenik poprosjačenog naroda, mogaše izdržati vječnosti tih paklova. Franjevci su stoljećima bili gotovo jedini pastiri katoličkog puka u Bosni i Hercegovini i najzaslužniji su za očuvanje katoličke vjere na ovim prostorima.

Oduševljeni primjerom Asiškog siromaška i njegovih nasljedovatelja dvanaestorica mladića odlučili su poći za Kristom u Redu manje braće. Obred redovničkog oblačenja slavljen je 13. srpnja 2014. u župi Gornja Dubica u Bosanskoj Posavini, a predvodio ga je fra Lovro Gavran, provincijal Bosne Srebrenе. Franjevački su habit po prvi put obukli: fra Zoran Topalović (Vitez),

fra Josip Jazvić (Gornja Dubica), fra Antonio Baketarić (Rumboci), fra Dario Matanović (Tuzla), fra Antonio Gašić (Sivša), fra Nikola Matošević (Nova Bila), fra Ivan Erceg (Gornja Dubica – napustio našu zajednicu 13. studenog 2014.), fra Robert Kepić (Gradina – napustio našu zajednicu 9. lipnja 2015.), fra Mislav Jozić (Rama-Šćit), fra Zdenko Frlić (Vitez), fra Fabio Badrov (Vitez) i fra Oliver Livančić (Vitez). Nakon svete mise župljani Gornje Dubice organizirali su ručak za obitelji i goste novaka. Više od 1000 uzvanika došlo je podržati najmlađe fratre na njihovu putu. Nakon ručka i neizostavnog kola uz šargiju i violinu novaci su se uputili u kuću novicijata koja se od 1997. godine nalazi u Livnu.

Upoznavanje s redovničkim životom i franjevački odgoj ovih mladića povjeren je prvom meštru fra Marku Ešegoviću i fra Franji

teologiju redovničkog života, Pravilo i konstitucije, redovničke zavjete, Katekizam Katoličke Crkve, metodologiju te vježbaju gregorijansko i višeglasno pjevanje.

Sveti Pavao poručuje: Psalmima, hvalospjevima i pjesmama duhovnim od srca pjevajte hvalu Bogu! (Kol 3, 16). Gorički novaci radosno izvršuju njegovu poruku. Veći dio njih aktivno sudjeluje u radu samostanskog mješovitog zbora koji vodi novak fra Nikola Matošević. Najmlađi fratri imaju i tamburaški zbor koji bilježi brojne nastupe diljem Bosne i Hercegovine. Uz promociju duhovnih zvanja novaci su na tamburicama animirali misna slavlja u župama: Čuklić, Novi Šeher, Bila, Plehan, Gornja Dubica, Tomislavgrad, Drvar, Sivša, Rama-Šćit, Rumboci, Zenica, Dolac, Vitez i Nova Bila. Tamburaši su nastupali i u livanjskoj vojarni, samostanu karmelićana na Zidinama, na proslavi zavjetovanja novakinja Školskih sestara franjevki u Livnu, na ministranskom susretu u Visokom, prilikom promocije više knjiga u Livnu te više puta u crkvi franjevačkog samostana na Gori-

Vrgoču, drugom meštru. Po dolasku u kuću novicijata dvanaestorica novih fratra upoznati su s dnevnim redom koji se sastoji od molitvenih točaka: svete mise, liturgije časova, krunice, razmatranja i adoracije dok je ostatak dana ispunjen studijskim i fizičkim radom. Kroz ovu godinu novaci temeljitiye proučavaju franjevačku duhovnost, povijest Reda i Provincije, franjevačke izvore, povijest i

ci. Premijerno su izveli i snimili novu pjesmu sv. Nikoli Taveliću U Šibeniku gradu slavnom tekstopisca fra Mirka Filipovića i skladatelja fra Slavka Topića.

Osim što rado sviraju i pjevaju, novaci se brinu za održavanje samostanskog okoliša i voćnjaka. Slobodno vrijeme provode u samostanu čitajući i učeći strane jezike ali i u šetnjama predvonom livanjskom prirodnom berući gljive i ljekovito bilje. Ovdje treba izdvojiti planinarski pohod na planinu Kamešnicu, visoku 1856 metara te na vrh Dinare – Troglav koji se nalazi na visini od 1913 metara. Nakon uspješno položenih ispita prvog semestra novaci su nagrađeni jednodnevnim izletom na skijalište Čajuša na Kupresu.

Svakog trećeg četvrtka u mjesecu novaci s meštom fra Markom organiziraju za livanjski puk Euharistijsko klanjanje pred Presvetim s pjevanom Večernjom u samostanskoj crkvi. Večernja molitva bude od najznačajnijeg franjevačkog blagdana toga mjeseca, a mladi redovnici napišu prigodna razmatranja na tu temu. Ovakvo klanjanje organizirali su i u povodu otvaranja godine posvećenog života 29. studenog 2014. godine.

Osim molitvenih, glazbenih, studijskih i rekreativnih aktivnosti gorički novaci nastoje pomoći bližnjem u potrebi. Naime, u došašću 2014. godine organizirali su humanitarnu akciju za lijeчењe Filipa Blaževića. Dva su mjeseca marljivo izradivali adventske vijence, kipove, jaslice i čestitke te ih ponudili vjernicima nakon sv. misa u crkvi na Gorici te u župama Bila i Čuklić. Ukupno je prikupljeno

3780,00 KM za liječeњe ovog teško oboljelog studenta. Hvala svima koji su sudjelovali u ovoj humanitarnoj akciji!

Najmlađi franjevci Bosne Srebrenе imali su čast susresti se s poglavicom Katoličke Crkve papom Franjom prigodom njegovog pastoralnog posjeta Bosni i Hercegovini 6. lipnja. To se dogodilo na ispraćaju Pape iz Franjevačkog međunarodnog studentskog centra na Kovačićima gdje se susreo s predstavnicima vjerskih zajedница u Bosni i Hercegovini. Papi se ozarilo lice vidjevši najmlađe bosanske franjevce kako ga željno iščekuju. Meštar fra Marko ukratko mu je predstavio novake i rekao da ih je jedanaestorica na što je on odgovorio da je to kao nogometni tim te ih posebno zamolio da ga imaju u svojim molitvama. Sveti se Otac zatim rukovao sa svakim novakom koji su iskoristili prigodu i zamolili ga da se skupa uslikaju. On je na to rado pristao rekavši da samo mora-

ju biti brzi poput igrača na nogometnoj utakmici. Na zajedničkom fotografiranju s papom Franjom najmlađoj braći pridružio se i provincial Bosne Srebrenе fra Lovro Gavran.

Na XI. nedjelju kroz godinu desetorica novaka započeli su duhovne vježbe za prve privremene zavjete u Kući mira u Rami pod vodstvom fra Pave Filipovića, dušobrižnika u HKM Traunreutu u Njemačkoj. Nakon ove duhovne priprave položeni su prvi privremeni zavjeti 5. srpnja u samostanskoj crkvi na Gorici pod svetom misom koju je predslavio provincial fra Lovro Gavran. Desetorica novaka obećali su živjeti godinu dana bez vlasništva, u poslušnosti i čistoći. Činom zavjetovanja ovi mladići postali su bogoslovi Bosne Srebrenе i svoje će školovanje na putu k svećeništvu nastaviti na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu.

fra Antonio Gašić

Hvala vam što mislite na nas...

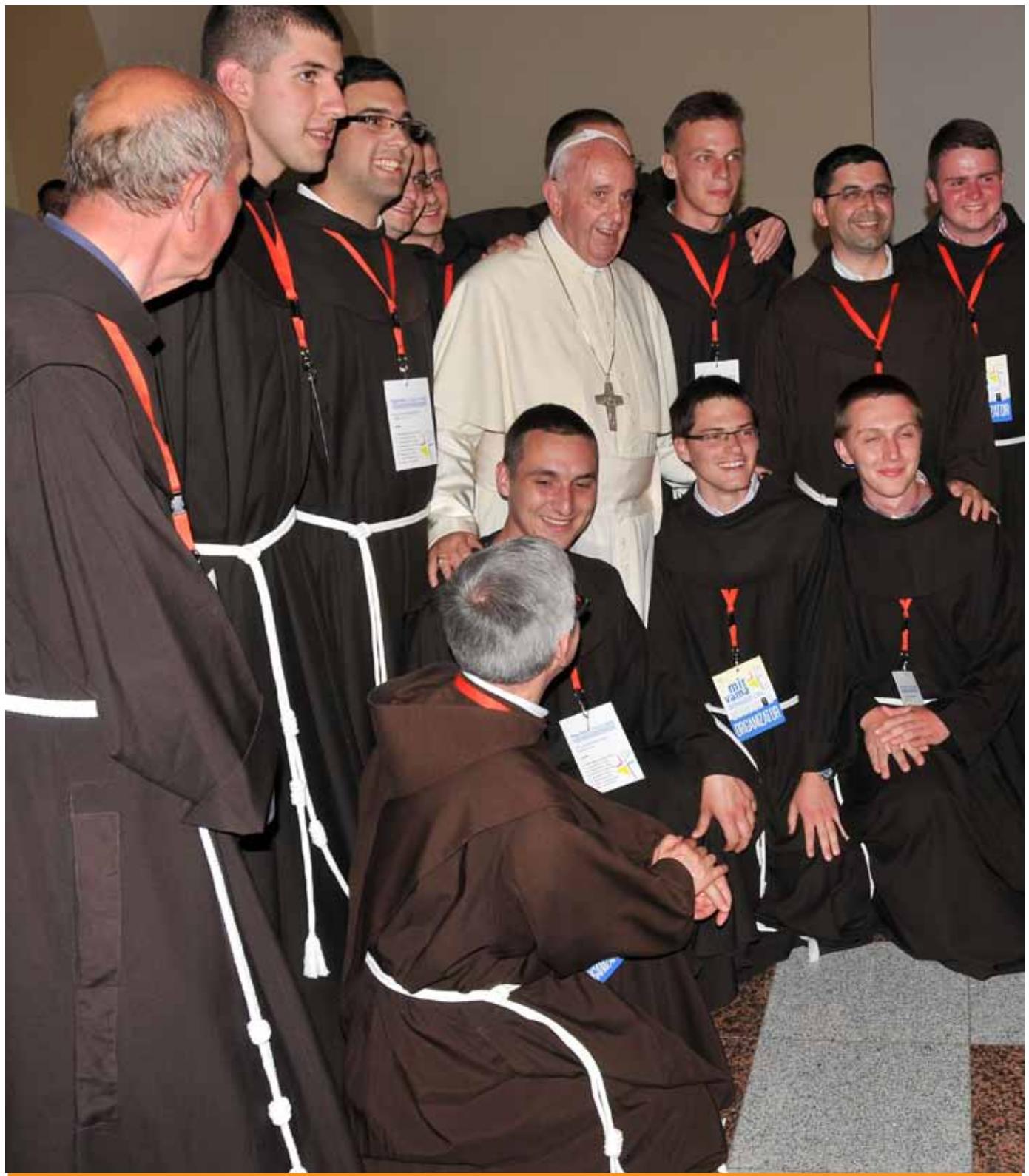
Svaki franjevački novicijat, pa tako i naš, je odgojno-obrazovna ustanova za koju se prvenstveno skrbi središnja provincijska Uprava. No, uvijek se nađe dobročinitelja, prvenstveno franjevaca-svećenika koji su i sami prošli kroz novicijat, koji svojim novčanim prilozima potpomognu život i rad ove ustanove. Sjete nas se i naši vjernici. Prvenstveno se ovo sjećanje veže uz Božić i tombolu s kojom novaci dočekuju novu godinu.

Svima vama koji mislite na nas iskreno HVALA!

FRA VELIMIR BAVRKA, župnik, Gornja Dubica, 700 KM
FRA ZORAN LIVANČIĆ, župnik, Dolac, 100 KM i 2.000 KN
PERICA MIHALJEVIĆ, Livno, 100 KM
FRA IVO ŽIVKOVIĆ, dušobrižnik, HKM RECKLINGHAUSEN (D), 100 €
FRA JOZO GOGIĆ, župnik, Foča, 100 KM
FRA MATO VINCETIĆ, ž. vikar, Tolisa, 50 €
FRA NIKO STJEPANOVIĆ, župnik, Ortenburg (D), 100 €
FRA MARIO KATUŠIĆ, ž. vikar, Bihać, 100 KM
FRA ANTUN PERKOVIĆ, župnik, Osova, 100 KM i 100 €
Č. S. MARICA PAVLOVIĆ, ŠSF Novi Šeher, 50 KM
FRA JOSIP TOMAS, župnik, Novi Šeher, 500 KM
FRA VICE TOMAS, ž. vikar, Busovača, 50 €
FRA MIJO RAJIĆ, gvardijan, Krešev, 200 KM
N. N., Brina (Livno), 100 KM
FRA ILIJA STIPIĆ, župnik, Podmilačje, 50 €
FRA MARKO SEMREN, pom. biskup, Banja Luka, 50 KM
Č. S. ALEKSANDRA BAOTIĆ, ŠSF Livno, 300 KM
FRA IVICA JURŠIĆ, župnik, HKZ Goeppingen i Geislingen (D), 100 €
FRA STIPO RAŠTEGORAC, župnik, Bila, 200 KM
FRA MATE LOGARA, župnik, Šuica, 690 KM

FRA PETAR ANDRIJANIĆ, župnik, Svilaj, 150 KM
MATO LUKIĆ-KOVAČIĆ, Bjelobara/Gornja Dubica, 100 KM
DRAGAN LIVANČIĆ (Ive), Dubravica/Vitez, 200 KM i 50 €
FRA VELIMIR BAGAVAC, župnik, Tomislavgrad, 350 €
FRA PERO ORŠOLIĆ, ž. vikar, Livno, 150 KM
FRA JURE PAPIĆ, župnik, Čuklić, 200 € i 800 KM
FRA IVAN LOVRIĆ, župnik, Ljubuncić, 300 KM
MARKO SEMREN, Livno, 50 KM
FRA JURO STIPIĆ, župnik, Viduševac (HR), 50 €
FRA MARKO KOVAČIĆ, župnik, Ivanjska, 50 KM
LJUBICA GARIĆ (+Vinka), Podgradina - Vitez, 200 KM
FRA VINKO SIČAJA, župnik, Livno, 1.000 KM
N. N., Rim (I), 50 €
FRA KRISTIJAN MONTINA, župnik, Kufstein (A), 100 €
SAMOSTAN GORICA - LIVNO, 1.325 KM i 330 €
FRA PAVO DOMINKOVIĆ, voditelj, HKM Klagenfurt (A), 150 €
FRA STJEPAN VRGOČ, Gorica - Livno, 100 KM
FRA MARINKO DIDAK, župnik, Ovčarevo, 50 €
FRA KAZIMIR DOLIĆ, župnik, Podhum, 600 KM
FRA JOSIP MIOČ, župni vikar, Tomislavgrad, 200 KM
FRA VJEKO E. TOMIĆ, Sarajevo, 25 €
FRA IVO BOŠNJAK, sam. i župni vikar, Dubrave, 150 KM

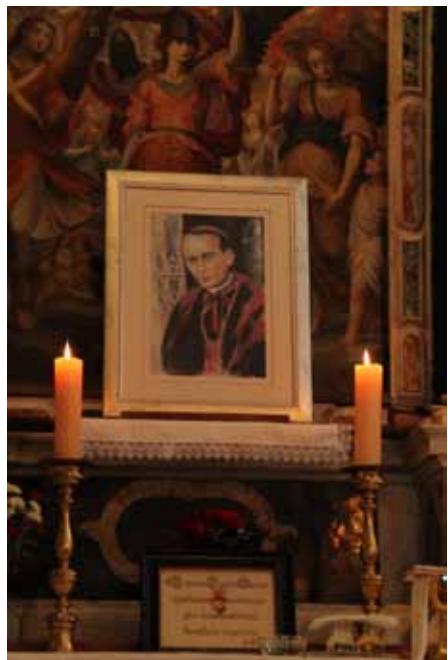
FRA JURE PERIĆ, župnik, Rumboci, 100 € i 400 KM
FRA MARKO LOVRIĆ, župnik, Šikara, 300 KM
FRA LUKA MAMIĆ, Wipperfuerth (D), 50 €
O. ZVONKO MARTIĆ, Karmel - Buško jezero, 100 €
FRA ZORAN TADIĆ, župnik, Bugojno, 100 KM
FRA ĆIRO LOVRIĆ, župnik, Bila, 307,50 KM
FRA JOZO VRDOLJAK, Gorica - Livno, 300 €
FRA SLAVKO PETRUŠIĆ, župnik, Nova Bila, 100 KM i 300 CHF
FRA JOSIP JOLIĆ, ž. vikar, Tomislavgrad, 100 AUD
FRA NIKO PETONJIĆ, župnik, Sivša, 200 €
FRA MARKO ORŠOLIĆ, ml., vojni kapelan, Orašje, 100 KM
MONS. TOMO VUKŠIĆ, biskup vojni ordinarij u BiH, Sarajevo, 600 KM
FRA JURO TOKALIĆ, župnik, Rotterdam (NL), 100 €
FRA TOMISLAV BRKOVIĆ, gvardijan, Rama, 1.000 KM
FRA PERE KULIŠ, župnik, Vidoši, 200 KM
MLADENKA BANDOV, Brina - Livno, 80 €
N. N., 125 €
FRA DANIJEL RAJIĆ, meštar postulanata, 100 KM
FRA ZDRAVKO ANĐIĆ, dekan i župnik, Zenica, 500 KM
FRA LEON PENDIĆ, župnik, Brajkovići, 50 €
DANIJEL MLAKIĆ, Vitez, 50 KM
Č. S. SANDRA MIDENJAK, SMI, Žabljak - Livno, 100 KM

*„Na razlike moramo gledati
kao mogućnosti.“*

*Papa Franjo
i novaci Bosne Srebrene*

Blaženi kardinal Alojzije Stepinac prema kanonizaciji

Blaženi Alojzije Stepinac rođen je 8.5.1898. godine u Krašiću, a zaređen je u Rimu 26.10.1930. godine. Nakon smrti mons. A. Bauera 1937. postao je nabiskup zagrebački. Bio je uzoran pastir Božjeg naroda te neustrašiv zaštitnik Božjih i ljudskih prava. Kad su komunisti u Jugoslaviji 1945. preuzeli vlast počeli su progoniti Katoličku Crkvu. Od Stepinca se tražilo osnivanje „narodne Crkve“ odvojene od Rima. On je to odbio i nakon toga mu je montiran politički proces na kojem je osuđen na 16 godina zatvora s prisilnim radom. Papa Pio XII. ga je, nagrađujući njegove vrline i zasluge, 12.1.1953. godine imenovao kardinalom. Kardinal Alojzije Stepinac preminuo je na glasu svetosti i mučeništva u Krašiću 10.2.1960. godine, a pregledom njegova tijela utvrđeno je kako su ga komunisti sustavno trovali dok je bio zatočen. Papa Ivan Pavao II. proglasio ga je blaženim u Mariji Bistrici 3. listopada 1998. godine. Početak beatifikacije Alojzija Stepinca događa se tajno u Rimu u jesen 1981. godine na samu

intervenciju pape Ivana Pavla II. Zagrebački kardinal Franjo Kuharić 1991. imenuje dr. Jurja Batelju promicateljem postupka za proglašenje blaženim i svetim kardinala Stepinca. Prvi dio procesa svečano je objavljen u zagrebačkoj katedrali 17.2.1993. Nakon spomenutog proglašenja blaženim 1998. godine, kojem je uvelike pridonijelo čudesno ozdravljenje Marijane Beno od cerebralne paralize po Stepinčevu zagovoru, proces se nastavlja prema proglašenju svetim. Između ostalog potrebno je još jedno čudo, neobjašnjivo dobro koje se dogodilo po zagovoru Alojzija

Stepinca. Čudo smo dočekali u veljači 2014. godine. Također se dogodilo neobjašnjivo, potpuno i trajno ozdravljenje koje izmiče spoznajama današnje medicinske znanosti i prakse. Teološka komisija je 3. lipnja 2014. jednoglasno donijela odluku da se spomenuto ozdravljenje dogodilo po zagovoru bl. Alojzija Stepinca. Također kardinalska komisija treba proučiti dokumente, a onda svečano pismo poslati u Rim na potpis Svetome Ocu koji će, vjerujemo, tada donijeti odluku o vremenu i mjestu proglašenja kardinala Alojzija Stepinca svetim.

Noviciat po slovensko

janez kotar
PHOTOGRAPHY

Slovenska frančiškanska provinca sv. Križa se letos lahko veseli noviciata spet na domačih tleh, po eno letnem „izgnanstvu“, ko je lani br. Damjan preživiljal svoje leto preizkušnje na Trsatu. Sveta Gora nad Novo Gorico z lepoto bazilike, samostana, frančiškovega hriba in ostale okoliške narave pripomore k temu, da novinci priživijo ta čas v miru, zbranosti in odmknjenosti od vsakodnevnega vrveža.

Habita sva 8.9.2014 prejela iz rok tedanjega provincialnega ministra p. Staneta Zoreta OFM dva novinca; br. Alen Ušaj (župnija Črniče) ter br. Jan Dominik Bogataj (župnija Ljubljana-Vič). Po vodstvom magistra p. Pepija Lebrehta OFM sva skozi leto doživelja marsikaj, predvsem duhovno bogatega in globokega.

pozija, ki ga je naša provinca pripravila ob praznovanju svoje 500. obletnice. Z veseljem in tudi skrbjo smo izvedeli za novico, da nam je

papež Frančišek „vzel“ provinciala in ga namenil za „nadglednika“ ljubljanske nadškofije. S ponosom smo se udeležili njegovega škofovskega posvečenja 23.11.14 v ljubljanski stolnici. V naslednjih nekaj mesecih pa je slovenska Cerkev dobila še dva nova pastirja, ljubljanski novi pomožni škof in mariborski nadškof. Tudi na Sveti Gori smo imeli kar nekaj slovensnosti; dan province ob 450. letnici prihoda bratov frančiškanov iz Bosne na Sveti Goro (1565), vsakoletno obhajanje praznika Svetogorske Kraljice in obletnice kronanja; srečanje obeh škofij Koper in Gorizia pod patronatom obeh škofov... Zelo bogata in zanimiva izkušnja je bila tudi, ko smo se novinca z magistrom odpravili za en teden v samotisce (eremitorij), ki ga ima naša provinca na Gorenjskem. V odmknjenosti in skromnosti smo preživel cel teden v tišini, bogato liturgično življenje pa je hranilo naše duše in duha.

Predvsem pa je bilo noviciaško življenje prepleteno iz preprostosti vsakodnevnega ritma, obilice ročnega dela na vrtu in v okolici samostana, bratskih obiskov, ki so izražali podporo novincema idr. Molitev je bila tista nit, ki je povezovala vsa prizadevanja za čim boljšo vzgojo v svobodnega in odgovornega Frančiškovega brata.

Veseli pa smo bili tudi vseh priložnosti namenjenih spoznavanju in srečevanju z ostalimi novinci v okviru južno slovenske konference. Tako srečanje v Samoboru kot tudi romanje v Assisi bo ostalo globoko v spominu. Pa ne toliko zaradi samih krajev, ki smo jih obiskali, temveč predvsem zavoljo bratskega utripa, veselja, naklonjenosti in hudomušnosti (tudi v pričujoči zapis hudomušno namenoma vključujemo nekatere izraze, ki jih bodo hrvaško govoreči bralci z malce težave razumeli :P).

Hvaležni smo za vse lepo v tem letu; tako za lepoto, ki jo odstirajo preizkušnje kot tudi za navdušenje in predanost vseh bratov, ki bivajo z nami (tako v naši fizični bližini kot tudi duhovni povezanosti, ki sega „od Vardara pa do Triglava“).

*br. Jan Dominik Bogataj
br. Alen Ušaj*

Frama kao ishodište duhovnih zvanja

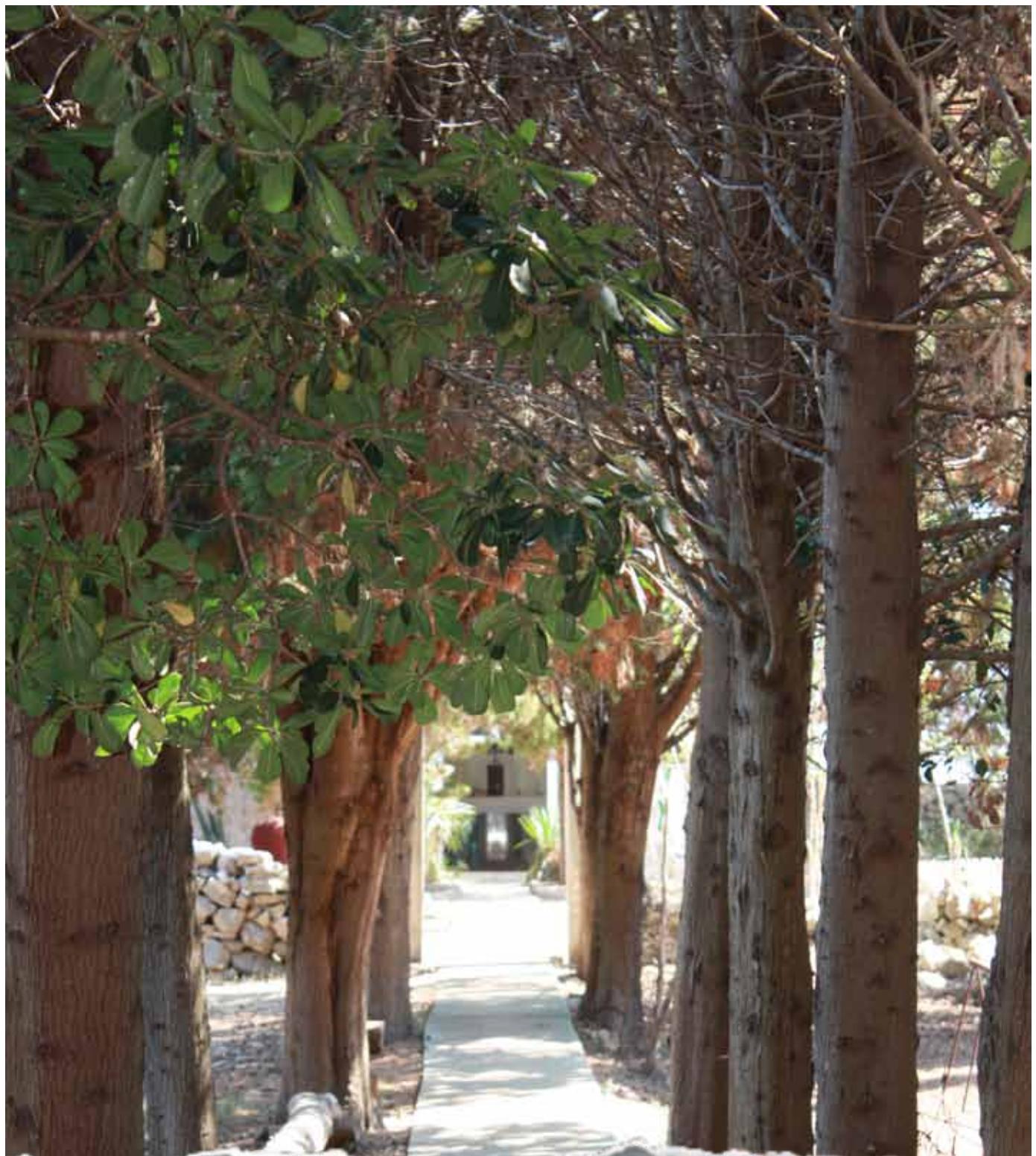
Na samom početku želio bih predstaviti sebe, te samu Framu kao izvor moga duhovnoga zvanja. Ja sam fra Antonio Nikolić, dolazim iz Požege, imam 22 godine, završio sam novicijat na Trsatu s polaganjem svojih prvih redovničkih zavjeta, te se nalazim u Zagrebu kao bogoslov. Mnogi kada čuju riječ Frama zapitaju se što je to? Neki se čak i nasmiju jer im se to odmah nadovezuje na područje Crkve, gdje su i u pravu, ali zanemaruju njen značaj i sadržaj. Frama je jedna zajednica, zajednica franjevačke mladeži. Na Frami se odvijaju susreti mlađih koji sadrže razno razne teme koje se razrađuju na tim susretima. Frama ima svoju hijerarhiju koja se kreće od predsjednika, potpredsjednika, tajnika, te blagajnika koji djeluju svatko prema svojoj službi. Na samom čelu te hijerarhije bitno je imati duhovnog asistenta (svećenika) kome će biti povjereno vodstvo ove zajednice. Na Framu sam došao prije

6 godina kao srednjoškolac. Na ulazu u dvoranu gdje se odvijaju susreti Frame, oduševio me na samom početku izrazit broj framaša, tada njih 50-ak. A napose onaj pozitivan i vedar duh koji se lako primjetio kod tih ljudi. Odmah sam uočio bitan element, a to je zajedništvo. Svrha ove zajednice se upravo temelji na zajedništvu, na življenu evanđelja prema serafskom Ocu svetome Franji Asiškom. Tu dolazimo do još jednog bitnog elementa ove zajednice. Živjeti evanđelje u ovom zajedništvu bratstva. Nakon svake protekle godine dana uz duhovnu obnovu, framaši se spremaju na polaganje obećanja. Kreću primanja u Framu, prva obećanja ili obnova obećanja. Na taj radostan i svečan dan za Framu predstavlja stavljanje čovjeka na izvršenje njegovih obećanja u službi življenu evanđelja prema duhu svetoga Franje. Frama je meni bila veliko životno iskustvo koje mi je dalo pomak u vjeri i drugačiji to

jest pozitivan pogled na sam život. Kroz 6 godina na Frami kao jedan od člana zajednice, mogu reći da je zajednica probudila u meni želju za nečim većim. Želju za životom u bratstvu, želju za življenu evanđeoskog života po primjeru svetog Franje. Sam pojavak želje za odaziv na odlazak u samostan, dosta mi je pomogao i duhovni asistent Frame. Svećenik koji je svojim uzornim primjerom života i redovništva probudio u meni bogatstvo koje sam tražio. Shvatio sam kako čovjek može naći svoje odgovore na bezbroj svojih pitanja kada uzme određene doze strpljivosti. I ja sam došao do svoga odgovora, te opet ponavljam da je zajednica franjevačke mladeži itekako imala svoga utjecaja. Na kraju mogu ponoviti riječi sv. Franje da je ovo ono što sam tražio i za čime sam čeznuo, te su mi sada neke stvari jasno otvorene.

fra Antonio Nikolić

**“Ne izabraste vi mene, nego ja izabrah vas
da idete i rod donosite i rod vaš da ostane”.**

(Iv 15,16)

Novicijat Humac

Sv. Franjo za ništa nije htio znati osim za Isusa Krista. U križu je nalazio: svu svoju nasladu, sve ufanje, svu ljubav, svu slavu svijeta i svu žrtvu otkupljenja. To kristocentrično usmjerjenje vodilo je u zanos njega, a preko njega i njegove drugove koji su se oko njega okupljali.

Danas, u vremenu nemira i buri sadašnjice postoje oni kojima je još uvijek privlačan sv. Franjo i njegov nutarnji mir, najprije sa sobom

i dragim Bogom, a onda sa svijetom. Za Krista živimo, a na asiškog velikana se ugledamo i crpimo snagu i inspiraciju za život sa sobom, braćom i ljudima. U novicijatu se kušamo te život asiškoga zanesenjaka za Kristom pokušavamo prihvatiti kao svoj.

Franjevački habit obukli smo 13. srpnja 2014. godine. U samostanu na Humcu živi nas 8 novaka zajedno s meštom fra Slavkom Soldom, a naš domeštar je fra Ivan Landeka. Gospodin je nas osomoricu sabrao iz različitih krajeva Hercegovine. Mi smo: fra Džoni Dragić iz Mostara, fra Marko Bandić iz Ružića, fra Antonio Primorac s Humca, fra Romario Marijanović iz Mostara, fra Ivan Pehar iz Čapljine, fra Andrija Majić iz Drinovaca, fra Tomislav Crnogorac iz Posušja i fra Petar Jukić iz Posušja.

Kratka povijest Novicijata

Prvi novicijat hercegovačkih franjevaca nalazio se u Mostarskom Gracu, kada su onđe došli hercegovački fratri odlučivši se novati samostalnu kustodiju. Mjesec dana nakon dolaska novicijat

se premješta na Čerigaj. Budući da samostan na Širokom Brijegu nije mogao zadovoljiti potrebe, jer su se tu uz novake nalazili i sjemeništari, 1876. godine gradi se samostan na Humcu. I od tada, pa sve do danas, gotovo 130 godina, uz kraće prekide, novicijat se nalazi na Humcu. Kao i mnoga braća prije nas, tako i mi u ovom samostanu pravimo prve franjevačke korake znajući što je sve provincija prošla da bi sačuvala novicijat.

Aktivnosti u novicijatu

Novicijat se smatra povlaštenom godinom odgoja zbog čega se stavlja naglasak na određene segmente. Euharistijsko slavlje i časoslov je srce naše molitve. Za vrijeme ljetnog rasporeda u jutarnjim satima najčešće čitamo duhovno štivo i imamo meditaciju na dnevno Evangeliće. Jednom tjedno dolazi nam naš duhovnik i s njim imamo Lectio Divina. Poslijepodne radimo u vrtu, a znamo zaigrati i nogomet. Za vrijeme zimskog rasporeda prijepodne imamo nastavu. Većinom su to franjevački predmeti uz klasične jezike i talijanski jezik. Uz zajedničke točke nastojimo njegovati osobni molitveni život. Tri puta tjedno sastajemo se na zajedničke probe pjevanja kako bi se što bolje pripremili za nastupe. Kako je već tradicija u našoj zajednici pa tako

i u novicijatu svaku večer molimo zajedničku krunicu, a svakog prvog četvrtka imamo klanjanje u novicijatskoj kapelici.

Osim toga, često imamo misu u Međugorju na kojoj animiramo misno slavlje u kojem ministrimo, čitamo i pjevamo. Kako novicijat nije samo duhovni i tjelesni rad na sebi nego upoznavanje zajednice i ulazak u živu i konkretnu zajednicu, novaci su uključeni u sva događanja koja se odvijaju na razini naše provincije. U sklopu toga mjesечно idemo na duhovne obnove i tako upoznajemo braću fratre, a i samostane naše provincije. Naša godina novicijata bila je obogaćena i molitvenim sadržajem, a isto tako nije nam nedostajalo bratskog zajedništva.

Posjet novaka Bosne Srebrenе hercegovačkim novacima

Novaci franjevačke provincije Bosne Srebrenе, s Gorice - Livno, posjetili su 28. listopada 2014., nas novake Hercegovačke franjevačke provincije.

Dan prije susreta, s našim meštrom fra Slavkom razradili smo sve pojedinosti gostoprimestva. Naš pomoćni odgojitelj fra Ivan Landeka ml. stigao je iz Međugorja oko 10:00 h. Tako smo svi bili na okupu i spremni za doček. Braća s Gorice, njih dvanaest, sa svojim meštrom fra Markom Ešegovićem došli su oko 10 i 30 h.

Upoznavati se nije trebalo jer se svi poznajemo s ovogodišnjega susreta novaka Južnoslavenske konferencije u Samoboru, a neki se od nas jako dobro poznajemo jer smo zajedno proveli četiri godine sjemeništa u Visokom. Nakon iskrenih bratskih pozdrava i izraza dobrodošlice okrijepili smo se u našoj učionici, koja je za ovu prigodu bila preuređena za ugodno druženje i izmjenjivanje međusobnih doživljaja u novicijatu. Potom smo krenuli u obilazak znamenitosti humačkog samostana: muzeja, stare i nove crkve te galerije kroz koje nas je proveo i fra Milan Jukić, kustos muzeja i galerije. Na ručku u zajedništvu sa samostanskim bratstvom dobrodošlicu novacima iskazao je gvardijan fra Velimir Mandić. Dakako, na susretu smo igrali i nogomet. Ovaj put su uspješniji bili domaćini. Toj pobjedi svakako je pridonijelo i to što smo igrali na domaćem terenu. Ostala braća, koja nisu igrala nogomet, vrijeme su ispunili šetnjom po predivnom novicijatskom vrtu, kojeg je dodatno uljepšalo listopadsko sunce. Druženje se nastavilo, uz kavu, u našoj razgovornici koja je odzvanjala radosnim bratskim smijehom. Uz ovo druženje oko 16:00 h tijelo smo okrijepili picom, a duh

pjesmom. Nažalost, ovako ugodnu atmosferu oko 17 i 30 h morali smo prekinuti jer se bližio rastanak.

Zajedničkom fotografijom u staroj crkvi, dobrim željama za nastavak novicijatske godine te oproštajem do sljedećeg susreta završili smo ovaj susret.

Promocija zvanja Hercegovačke franjevačke provincije

Ove godine smo zajedno s postulantima i našim meštrima išli na više župa naše provincije kako bismo svjedočili o pozivu koji je

Gospodin svakome na osobit način uputio i ujedno kako bismo svojim pjevanjem animirali svetu misu. Staza kojom Gospodin vodi sebi izabranu osobu kod svakoga je različita pa je tako narod s užitkom slušao svjedočanstva naših poziva. Ove promocije duhovnih zvanja su nam ujedno pomogle da bolje upoznamo postulante te tako učvrstimo priateljstvo i bratsku blizinu.

Ovogodišnju promociju duhovnih zvanja smo završili seminarom „Dođi i vidi“. Riječ je o organiziranom susretu mladića (aspiranata) koji ozbiljnije promišljaju o svom duhovnom pozivu. Bila je ovo prilika za njih da dođu u naš novicijat i iz bližega upoznaju način našega života. Na seminaru koji je trajao tri dana su sudjelovala sedmorica mladića. Susret je bio ispunjen molitvom, razgovorima, razmišljanjem, predavanjima, a iznad svega evanđeoskom radošću.

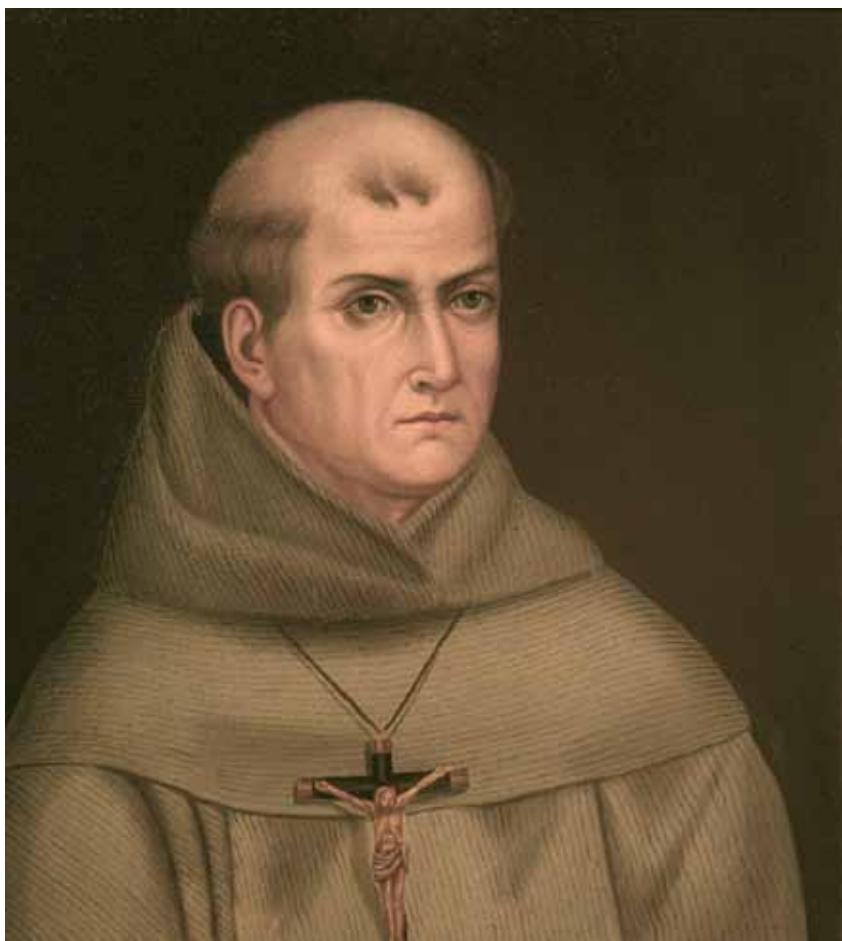
Iz lepeze franjevačkih svetaca Blaženi Junipero Serra

Blaženi Junipero Serra (Miguel Josep Serra) rođen je 1713. godine u mjestu Pedra na Balearskim otocima. U franjevački Red je ušao 1730. godine te je pod imenom brata Junipera vrlo za-uzeto živio prvočini franjevački ide- al. Svećenikom postaje 1737., a 1742. postaje doktorm teologije. Kao profesor predavao je na raznim franjevačkim učilištima do 1749. godine kada je gonjen evanđeoskim žarom i dubokom željom da postane misionar pošao u misije. Prva misijska postaja bila je Meksiko kamo je stigao 1750. godine i gdje je osam godina boravio među Indijancima. Godine 1767. poslan je da osnuje misije u Kaliforniji te je imenovan voditeljem i organizatorom misija. Od toga trenutka pa do kraja života posvetio se evangelizaciji Kalifornije gdje je u 15 godina osnovao 9 misija koje je okrstio imenima franjevačkih svetaca. Prvu franjevačku misiju osnovao je u San Diegu, a nazvana je po sv. Didaku Alkalskom – svecu franjevcu iz srednjeg vijeka. Poznata misija San Francisco de Asisi (sv. Franjo Asiški) osnovana je 1776. godine na području

današnjeg San Francisca. Misi- ja Santa Clara (sv. Klara) os- novana je sljedeće godine na području današnjeg istoimenog kalifornijskog grada Santa Clara. Tu su među ostalim i Los

tradiciju i kulturnu baštinu. Na- kon dugogodišnjeg djelovanja u Kaliforniji predao je dušu Bogu 28. kolovoza 1784. u misijskoj postaju San Carlos Borromeo der Rio Carmelo,

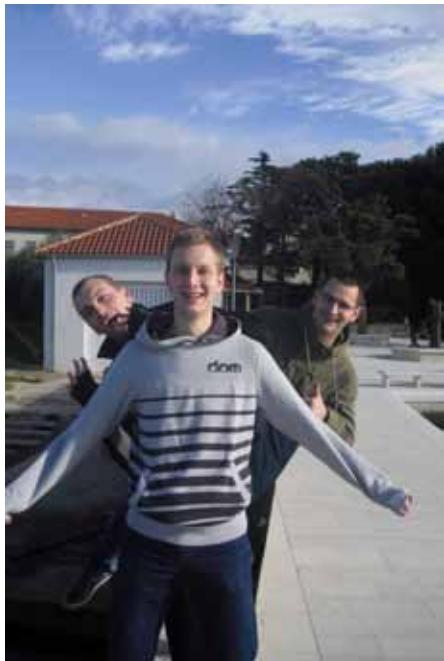
današnjem gradu Carmelu. Još za života uživao je glas svetosti koji se sačuvao sve do naših dana. Brat Juniper našao je svoje mjestu u dvoranu velikana na Capitolu u Washingtonu uz prvoga američkog predsjednika. Godine 1949. otpočeli su crkveni procesi u San Franciscu i Los Angelesu te ga je Ivan Pavao II. proglašio blaženim 1988. godine. Kalifornija ga smatra, i to s pravom, svojim civilizatorom te ga San Francisco broji među

Angeles (S. Maria Angelorum – Sv. Marija Anđeoska), San Bernardino (Sv. Bernardin) i ostali. Zanimljivo je da su već za života blaženog Junipera Serre kalifornijske misije postale dovoljno gospodarski jake čak i za proizvodnju viškova te za tgovinu sa ostalim španjolskim kolonijama. Svojim žarkim propovijedima i pokorničkim činima, s mnogo ljubavi i hrabrosti širio je Radosnu vijest među tamošnjim urođenicima te je nastojao sačuvati njihovu

svoje počasne građane. Sveti Stolica najavila je da će taj vrsni misionar biti proglašen svetim ove godine u Washingtonu prigodom apostolskog putovanja pape Franje u SAD. Ta kaonizacija će se dogoditi na takozvani ekvipotentni način, tj. bez postupka vezana uz čuda. Naime, taj način se primjenjuje kada dugo vremena nakon što je netko proglašen blaženim, a još uvijek raste pobožnog Božjeg naroda prema tomu blaženiku.

Novicijat Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda

Hvala dragom Gospodinu i našoj Trsatskoj Majci Milosti na svakogodišnjim potvrđama da naše molitve, upućene njima za nova duhovna zvanja, bivaju uslišane. Svake godine, u kolovozu, u našem Svetištu s radošću prisutstvujemo polaganju prvih privremenih zavjeta naših novaka, ali isčekujemo i dolazak postulanata, koji oblačeći habit na ranojutarnjem obredu u krugu franjevačke braće, započinju svoj novicijat.

Tako smo i prošlo ljeto, s radošću i otvorenim srcem dočekali ovu generaciju novaka. Ta mladost i polet-

nost, a opet smirenost i duhovnost tih mlađih ljudi sve nas je osvojila. Predivna je to generacija različitih talenata, a opet skladne cjeline. Svaki susret s njima nije nas ostavljao ravnodušnim.

Citave godine nisu nas vjernike prestali poticati raznim molitvenim i drugim inicijativama. Svakako da zaslugu imaju i njihovi magistri fra Tomislav Faletar OFM i fra Bernardin Plantek OFM, ali njihov trud i požrtvovnost uvelike su pridonijeli da se i mi potrudimo biti sol zemlje

časopisa Ulične svjetiljke otkrivaju njihovu dobrotu i plemenitost. Tjednima su se među vjernicima prepričavali dojmovi koje su na nas ostavili svojim akademijama u čast blagdana Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije, a osobito za blagdan blaženog kardinala Alojzija Stepinca. Bdijenje do duboko u noć pred blagdan Svih Svetih s bogatim programom za mlade iz cijele nadbiskupije pod nazivom Holywin u predivnom duhovnom ozračju obogatila je tu svetu noć

i svijetlo svijeta.

Njihove akcije prodaje rabljenih knjiga te izrada i prodaja adventskih vijenčića za potrebite obitelji, sudjelovanje u promotivnoj prodaji

zamjenjujući ispraznost gubljenja noći poganskim običajima slavlja noći vještica. S njima je započela u našem Svetištu i nova pobožnost nedjeljama nakon Uskrsa, u vrijeme Pedesetnice, Put svjetla. Mnoga Misna slavlja i klanjanja uz njihovu pjesmu bivala su svečanija i radosnija.

Takvim svjedočanstvom svoje vjere, predanošću i molitvi i apostolatu, poticaj su i primjer svima, osobito mlađima, a vjerujem i otvoren put za otkrivanje novih poziva služenju Gospodinu.

Hvala vam: fra Andreo, fra Antonio, fra Darko, fra Ivane, fra Josipe, fra Luka, fra Marko, fra Mislave, fra Pavle, fra Saša i fra Vjerane. Molit ćemo za vas. BVB!

Mir i dobro!

s. Nela Pujić
trsatska trećoredica

Prve tri su najvažnije

„Prve tri su najvažnije.“ Zaista jesu. Hvala Bogu da čovjek prve tri ne dobije samo jednom u životu jer onda ne bi imao prilike ispraviti sve svoje gluposti. Bog je onaj koji uvijek iznova daje prilike. Nakon što čovjek u životu proba sve, Bog mu ponovo daje priliku. Često je i pitanje: „Vjeruješ li u sudbinu?“ To je pitanje ipak nevažno. Je li u pitanju sADBina ili slučajnost nije toliko važno. Važno je znati da je Bog onaj koji je providio, ponudio, osigurao, ojačao, a kako pismo kaže, i proslavit će.

Ljudi, odrasli, često zreli i formirani, dolaze u postulaturu slijediti Božji put. Očekivanja su uvijek različita. Ponekad poletna, oduševljena, a rijede flegmatična, ali očekivanja uvijek postoje. To tako mora i biti. Nitko valjda ne bi iz korijena promijenio svoj život i onda ništa ne očekivao od onoga za što se promjenio. Razlozi su također uvijek različiti – pokoje

obraćenje, poneki tradicionalizam, nekada molitvena zajednica, a nekada i izgled habita. Školovanje ili radno iskustvo, siromašni ili bogati, mirni ili vatreći, mlađi ili stariji... Teško je samo zamisliti profil svih ljudi koji su ušli u postulaturu i koji su svoje „nove prve tri“ započeli tamo. Tako se uvijek iznova formira nova zajednica postulanata. I tako skupina zrelih i iskusnih ljudi ponovo ima priliku formirati se. Imaju ponovo priliku biti djeca. Gotovo da učeći nove molitve uče iznova govoriti, a živeći samostanski dnevni ritam uče hodati. Dobiju novog oca, dobiju nove prilike potpuno besplatno. Ponovo dobiju vremena. Dobiju novu obitelj. Novu braću. Dobiju zaista beskrajno novih poticaja, prilika i mogućnosti. Prekrasno je što nikada nitko nije vezan. Uvijek je svatko slobodan otići. Svatko ima i prilike pogriješiti. Svatko ima prilike isprobavati i u samostan-

skom životu nove stvari, čak i nakon što ponekad izide iz okvira. I tako gledajući te formirane ljude, a ustvari djecu, svatko jednostavno mora pomisliti i povjerovati da to nije čovjekovo djelo. Svatko mora vidjeti da u čovjeku uvijek postoji ono djetinje koje je Bog očuvao da bi mogao dati novu priliku. Pratiti Isusa Krista tragovima svetoga Franje je ono za što se postulant priprema, a kako je početak najvažniji, i kako se čovjek vraća svojim ishodištima ta je godina izrazito važna za čitav svećenički život.

Na kraju, kad se razmotri o pitanju kasnijeg zvanja, ono je savim nevažno. Nije li Bog onaj koji poziva čovjeka kada on želi i nije li Bog onaj koji poziva upravo onoga kojemu je najviše potreban i onoga koji je najviše potreban? Može se samo reći Bogu hvala i nastaviti odgovarati na Božji poziv.

NOVICIJAT VISOVAC FRANJEVAČKA PROVINCIJA PRESVETOG OTKUPITELJA

Provincija Presvetog Otkupitelja

Provincija Presvetog Otkupitelja nastala je 1735. podjelom provincije Bosne Srebrene. Prvotno se nazivala provincija svetog Kaja, a od 1743. provincija Presvetog Otkupitelja. Provincija se prostire između rijeke Zrmanje i Neretve, od obale Jadranskog mora do Dinarskih planina. U tom trokutu Hrvatske, na njezinu kamenom tlu, franjevci su bili duhovni pastiri, i učitelji, zaljubljenici jednostavnosti i ljepote, čuvari jezika, djedovskih običaja i zavičajne grude. Danas franjevci naše provincije djeluju i izvan tradicionalnih granica provincije: U Hrvatskoj: u Zagreb. Izvan Hrvatske: Italija, Slovenija, Njemačka, Velika Britanija, Kanada, Sveti Zemlja i SAD.

Ukratko o Visovcu

Otočić Visovac nalazi se u nacionalnom parku Krka, na proširenju između Roškog slapa koji je uzvodno i Skradinskog Buka koji je nizvodno. Prvotno je to bila velika bijela stijena koja je stršila usred riječnog proširenja no s vremenom je otočić nasipan pa je poprimio sadašnji oblik. Dobio je ime od riječi „vis“, „uzvisina“ jer se izdiže iz rijeke, neki ipak spominju mračnije porijeklo tog imena tvrdeći da dolazi od riječi „visiti“ jer su na otoku Turci objesili devet fratara. Visovac je naseljen već u 14. stoljeću, naselili su ga pustinjaci Augustinci. Oni napuštaju otočić, a 1445. god. naseljavaju ga franjevci iz Bosne koji su se na njemu sklonili pred turcima te grade samostan i crkvu Majke od Milosti, Gospe Visovačke. Iz Kraljeve Sutjeske odakle su došli sa sobom su donijeli Gospinu sliku te je tako Visovac postao svetište. Originalna slika Gospe Visovačke nalazi se uz druge zanimljive starine i vrijedne povijesne predmete u Visovačkom muzeju. Na otoku raste najmanje 195 vrsta divljeg bilja i još oko 80 vrsta kultiviranih biljaka. A ima i mnoštvo što divljih, što pitomih životinja.

O novicijatu na Visovcu

O Visovcu kao kući novicijata može se čitati u arhivskim spisima još od 1708. godine iako je poznato da je još mnogo ranije Visovac bio kuća novicijata. A godine 1879. na provincijskom kapitulu donesena je odluka da samostan na Visovcu bude jedina kuća novicijata u provinciji. Od tada do danas kroz novicijat na Visovcu prošlo je više od 1700, a u ovoj nas je generaciji četvorica. Novicijat započinje oblačenjem franjevačkog habita i traje godinu dana. Novicijat je vrijeme kušnje koje svaki franjevački kandidat mora provesti na početku svog franjevačkog života.

Dnevni život novaka

U novicijatu se upućuje u redovnički život, što označava početak. Redovnički život se poboljašava kroz molitvu, rad i dubljeg traženja duhovnih pojmova uz pomoć meštara koji je zadužen za uspjeh zajednice. Novicijat je godina gdje učimo živjeti duhovni život u skladu sa današnjim vremenom. Oblačenjem počinje novicijat, a obući habit znači promijeniti stil življenja. Novicijat je godina za razmišljanje o pozivu i pokušavanje vršenja Franjinih karizmi.

U jutarnjim satima novaci imaju čišćenje/uređuju svojeg dijela Visovca i školu koja se temelji na Franjinom, redovničkom životu. U popodnevnim satima uz onaj redoviti program koji je svakodnevni, novaci organiziraju slobodno vrijeme za osobnu molitvu, čitanje, razmišljanje,...

Poslije godine novicijata novaci daju prve privremene zavjete čistoće, poslušnosti i siromaštva i tako se uključuju u franjevačku zajednicu.

Na Visovcu se posebno slavi

Gospe od Andjela i Velike Gospe

Na Gospu od Andjela, 2. kolovoza 2014. god. hodočasnici su od ranog jutra počeli pristizati na otočić, mnogi su stigli pješice iz svojih sela i gradova da bi na taj način iskazali poštovanje Gospici. Središnje misno slavlje bilo predslavio je preuzvišeni biskup Šibenski Ante Ivas. Slavlje je započelo procesi-

jom oko Visovca, sa slikom Gospe Visovačke, i mnogim barjacima iz okolnih župa, u koncelebraciji je bilo oko tridesetak svećenika, a svečanost je svojim pjevanjem uzveličala klapa Sv. Juraj. Na veliku Gospu 15. kolovoza Visovac je opet privukao mnoštvo hodočasnika. Središnje misno slavlje s procesijom predslavio je fra Mario Radman uz koncelebraciju više svećenika.

Novaci s Trsata posjetili novake na Visovcu

U ponedjeljak 25. svibnja novaci s Trsata stigli su u posjet novacima na Visovcu. U popodnevnim satima brodom smo otišli na Roški slap. U utorak smo se uputili prema Šibeniku, krenuli smo od Gospe van grada, spustili smo se prema gradu do svetišta svetog Nikole Tavelića. Tada smo krenuli prema najvažnijoj i zasigurno najljepšoj gradjevini grada Šibenika, katedrali svetog Jakova koja je 2000. godine uvrštena UNESCO-ov popis svjetske kulturne baštine. Iduća stanica bio je moderno uređeni Muzej grada Šibenika, a novacima su se posebno svidjele projekcije iz života starog Šibenika. Tada smo krenuli prema tvrđavi Svetog Mihovila, a zadnja stanica u Šibeniku bio je samostan sestara Franjevki od Bezgrešne. U

popodnevnim satima istog dana krenuli smo za kraljevski grad Knin gdje smo se odmah uputili na Kninsku tvrđavu po kojoj nas je proveo prof. Goran Mrnjavac. Nakon obilaska tvrđave krenuli smo za Biskupiju gdje smo vidjeli crkvu i u njoj radove velikog Ivana Meštrovića. Na povratku iz Biskupije posjetili smo novu crkvu Gospe velikog Hrvatskog krsnog zavjeta koja je još u izgradnji. Predmolili smo krunicu u crkvi svetog Ante, također u Kninu, a misu je predslavio magistar zadarskih novaka fra Diego. U srijedu ujutro krenuli smo za Sinj. Obišli smo i samostanski muzej. Misu smo slavili na oltaru Gospe Sinjske, a predslavio ju je magistar Trsatskih novaka fra Tomislav. Ručali smo u Sinju i odmah krenuli prema Splitu gdje su nas u klerikatu dočekala braća, a fra Duje Botteri nas je proveo starom jezgrom grada. Krenuli smo od Gospe od zdravlja, pa do kipa Grgura Ninskog i prošli kroz zlatna vrata. Tako smo stigli do najljepše građevine u gradu, katedrale svetog Duje i trga Peristil. Kroz podrumе Dioklecijanove palače smo izišli na rivu pa smo posjetili crkvu svetog Frane braće franjevaca konventualaca. Nakon toga smo krenuli prema sestrnama klarisama u samostan svete Klare, a nakon razgovora nastavili smo do braće kapucina, crkve Gospe od Pojšana. Tada smo se uputili u klerikat gdje smo zajedno s braćom sudjelovali na molitvi krunice i večernje, slijedila je večera i krenuli prema Visovcu, u četvrtak nakon doručka i oproštaja, braća s Trsata su krenula prema svojoj kući novicijata i tako je završio susret novaka, ali će nam zasigurno svima ostati u lijepom sjećanju.

Dogadanja u prigodi Godina posvećenog života: Otvaranje godine Posvećenog života

Dana 29. 11. 2014. god. na Visovcu je održano bdijenje kao uvod u godinu Posvećenog života. Na bdijenju su sudjelovala braća iz samostana i novaci, a vodio ga je meštar novaka fra Jure Šimunović. Sutradan u Nedjelju, meštar novaka, domeštar i novaci sudjelovali su u Šibenskoj katedrali na misi koju je predslavio preuzvišeni Šibenski biskup Ante Ivas, također u prigodi otvaranja godine Posvećenog života. Biskup je u propovjedi zahvalio redovničkim zajednicama koje djeluju na području Šibenske biskupije i pročitao poruku Pape Franje koju je uputio svim redovnicima i redovnicama te naglasio da je u Hrvatskoj ova godina proglašena i godinom obitelji.

Susret redovnika/ca Šibenske biskupije

Dana 31.1.2015. god. u Šibeniku u samostanu svetog Franje Asiškog i crkvi svetog Nikole Tavelića održan je susret redovnika Šibenske biskupije, na susretu su se okupili mnogi redovnici i redovnice iz raznih crkvenih redova, molitvu je predmolio prečasni biskup Šibenski Ante Ivas. Slijedio je ophod sa svijećama. Novaci s Visovca, zajedno sa meštom fra Jurom Šimunovićem predmolili su večernju molitvu.

Novaci sudjelovali na križnom putu u KninuV

Dana 7. 3. 2015. god. novaci s Visovca sudjelovali su zajedno sa ostalim redovnicima i redovnicama te sa mnogobrojnim laicima na križnom putu u Kninu iznad Krčića, organiziranom u povodu godine posvećenog života. Križni put je započeo u 15 sati, a predmolio ga je preuzvišeni biskup Šibenski mons. Ante Ivas, dok su postaje križnog puta čitali redovnici i redovnice. Bura s Dinare još jednom je pokazala svoju snagu tako da je u trenutcima bilo teško kretati se naprijed, sve u svemu izdržali smo i popeli se do vrha križnog puta. Nakon što je Biskup održao završnu molitvu, mogli smo kratko uživati i u prirodi jer odatle je lijep pogled na prekrasan slap Krčić.

Sastanak braće franjevaca, časnih sestara, Franjevačkog svjetovnog reda, Frame i drugih duhovnih osoba na Visovcu

Kao jedna od aktivnosti u godini posvećenog života na Visovcu organiziran je i sastanak braće franjevaca, časnih sestara, Franjevačkog svjetovnog reda, Frame i drugih duhovnih osoba, koji se održao u subotu 30. 5. 2015. godine. Svečanost je započela u 10 i 30 oph-

odom okolo Visovca moleći krunicu. Svetu misno slavlje započelo je oko 11 sati, a predslavio ga je fra Petar Klarić, župnik Drniša i definitor. Nakon svetog misnog slavlja gvardijan Visovačkog samostana fra Mate Gverić pozdravio je sve prisutne, a program se nastavio u velikoj dvorani gdje su članovi FSR-a i Frame pripremili prezentaciju - predavanje o životu jednog od zaštitnika FSR-a svetog Ljudevita Francuskog kralja.

Aktivnosti novaka izvan Visovca: Posjetili štićenike centra „Roman obitelj“

Dana 9.12.2014. novaci su posjetili štićenike centra za rehabilitaciju „Roman obitelj“. Centar skrbi o odraslim osobama s umjerenom i težom mentalnom retardacijom. Od svih načina i metoda rehabilitacije, štićenicima je, kako su primijetili novaci, najdraži rad u radionici gdje u lijepoj i poticajnoj atmosferi izrađuju razne predmete, crteže pa čak i prekrasne tapete. Štićenici su se obradovali posjetu novaka, ali zadovoljstvo je bilo obostrano jer kad ih se upozna ti ljudi se brzo uvuku pod kožu. Nakon višesatnog druženja novaci su, bogatiji za jedno prekrasno iskustvo, krenuli natrag prema Visovcu.

Svjedočenje novaka i animiranje duhovnih zvanja u župama iz oklice Visovca

U svrhu animiranja duhovnih zvanja posjetili smo župe Oklaj na Promini, župu Stankovci, Gradac, Knin, Piramatovci, te župu Banjevci, novaci su u ovim župama svjedočili o svom franjevačkom pozivu te pozvali mlađe ali i one srednjih godina da se hrabro odazovu ako osjete da ih Bog zove, jer kako kažu novaci: „Lijepo je biti redovnik.“ Osim tih župa posjetili smo i župe: Miljevci, Konjevrate, Siverić, Drniš više puta, Sinj, Dubravice...

Visovac: Oblačenje i zavjetovanje 2015.

Na otočiću Visovcu u subotu, 11. srpnja 2015. godine, u novicijat je primljen Željko Barać, a prve zavjete položili su fra Tino Čatlak, fra Nikola Dominis, fra Zvonimir Romić i fra Nikola Žulj, koji su započeli novicijat 5. srpnja 2014. Obred primanja, euharistijsko slavlje i obred zavjetovanja predvodio je fra Joško Kodžoman, provincijal.

Fra Tino, Fra Nikola, Fra Zvonimir, Fra Nikola i Fra Željko

„Dok postoji jedan sjemeništarac, sjemenište treba ostati.“

S petnaest godina osoba još nije izašla iz puberteta i sanjari o tome što bi mogla biti kad odraste. Doktor, medicinska sestra, stolar, tesar, frizer, samo su neka od zanimanja za koja će osobe već u toj dobi odlučuju. Znamo koliko je važno izabrati srednju školu koja nam odgovara jer nam to na neki način određuje život. Bez obzira na važnost izbora srednje škole u toj dobi mnogi nisu još dovoljno zreli da bi razumno sagledali te ispravno odlučili što je najbolje za njihovu budućnost stoga ne iznenađuje kad mnogi od njih pogriješe u odluci.

Većina je srednjoškolaca slična, sastavni dio njihovog života je obiteljski ili učenički dom, društvo, izlasci, prve ljubavi, predavanja i slično. Ipak, među srednjoškolcima ističe se jedna posebna skupina

– sjemeništarci. Mladići koji su već u najranijoj dobi prepoznali duhovni poziv i s petnaest godina odlučili ono što drugima treba dvadeset ili čak trideset godina da odluče. U najranijoj fazi svog života odlučili su predati život Bogu i dopustiti da ih umjesto roditelja i društva kroz život vodi odgajatelj u sjemeništu. Treba imati na umu da takvim postupkom, ulaskom u sjemenište, oni nisu „cijepljeni“ protiv mладенаčkih „bolesti“. Vjerovali ili ne, i oni žele izlaziti, i oni se zaljubljuju, i oni pokazuju revolt prema autoritetu, ali ipak su imali hrabrosti napraviti korak koji mnogi naprave znatno kasnije. Čut će se da im nedostaje realnosti jer su se u ranoj fazi života povukli iz svijeta, nisu radili, nisu osjetili mnoge nedaće života jer im je sve u životu bilo servirano. Bez obzira na to što

nisu morali raditi, to ne znači da nisu razvili kvalitete koje nedostaju ljudima koji se kasnije odluče za poziv. Premda nezreli, ranim ulaskom u samostan dobili su to da ih je u pojedinosti života mogao uputiti netko sa životnim iskustvom tako da nisu sve morali prolaziti na svojoj koži. Osim toga, vrijeme koje mladi u svijetu često provedu na zabavama, mogli su iskoristiti na rast u studiju i duhovnosti te su mogli postići stabilnost koja kasnijim „obraćenicima“ oduzima dosta vremena.

Također, čut će se i glasovi da je sjemenište besmisleno, da ga treba zatvoriti, da su nova vremena. Tu bi trebalo istaknuti misao jednog dugogodišnjeg odgajatelja sjemeništaraca: „Dok postoji jedan sjemeništarac, sjemenište treba ostati.“

Godina posvećenog života

Prilikom jednog prigodnog putovanja papa Franjo uputio je apel biskupima da rade na izgradnji i očuvanju odnosa s redovničkim zajednicama jer one su temelj i budućnost Crkve. Posvećen Bogu jednako kao i mi, sv. Otac ovom porukom ne privilegira redovnike, nego jasno ukazuje na važnost poslanja koju oni nose u Crkvi te da s velikom ozbiljnošću i odgovornim djelovanjem trebaju „za-

sukati rukave“ i raditi. Jesmo li svjesni važnosti vlastitog poslanja u Crkvi? Pitam se hoćemo li i dalje mi franjevci živjeti na kreditu svetoga Franje koji je založio kod Boga ili polupasivno čekati novog svetoga Bonaventuru, svetog Petra Alkantarskog ili svetu Katarinu Sijensku da autentičnoču života i iskrenom ljubavi prema Kristu privuče pažnju naroda te u njima „uskrne“ uspavalu vjeru koja im

je dana? Znam da je lakše izvaliti se u naslonjač i čekati, ali ipak nam sad netko važniji od gvardijana ili provincijala puše za vratom, a to je sam sv. otac – papa Franjo! Pozvani smo i ospozobljeni da uz pomoć milosti Kristove upravo ove Godine posvećenog života, koja se slavi od 30. studenoga 2014. do 2. veljače 2016., odemo na „popravni rok“, preispitamo vlastitu savijest – je li Isus doista jedina i prva ljubav, kao što smo to čvrsto naumili prilikom polaganja svojih zavjeta te vlastitom obnovom probudimo nadu i život u sveopćoj Crkvi.

Život i svetost Crkve gotovo su nezamislivi bez dara Bogu posvećenih osoba, stoga nam Papa u svojem Apostolskom pismu govori da posvećeni život živi novo razdoblje u kojem se prepoznaju brojni hodovi životnosti i svetosti u crkvenom zajedništvu. Univerzalna prisutnost posvećenog

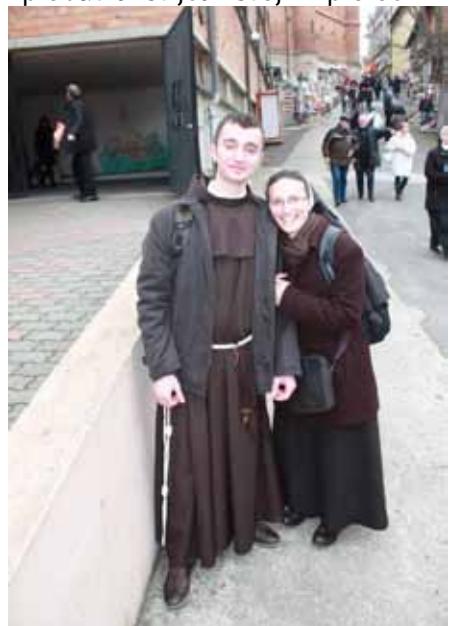

života i evanđeoski karakter nje-gova svjedočenja pokazuju svom jasnoćom da on nije stvarnost izoli-rana i rubna, nego se tiče cijele Crkve. U stvarnosti, posvećeni život se stavlja u samo srce Crkve kao odlučni element za njezino poslanje, budući da "izražava intimnu narav kršćanskog poziva" i čežnju čitave "Crkve-Zaručnice prema ujedinjenju s jednim Zaručnikom." U Godini posvećenog života treba prepoznati i ispovijedati slabosti koje prate posvećeni život, no također "vinknuti" svijetu, i to snažno i radosno o sveto-sti i životnosti koje su prisutne u nje-mu. Tri su cilja Godine posvećenog života. Prvi se cilj odnosi na prošlost jer proteklih 50 godina koje nas dijele od Koncila prepoznajemo kao milos-no vrijeme za posvećeni život, budući da su postkoncilske godine bile na poseban način označene prisutnošću Duha koji pomaže da se slabosti i nevjernosti dožive kao iskustvo milosrđa i ljubavi Božje. Upravo stoga

želi se da Godina posvećenog života bude prilika da se svi posvećeni sa zahvalnošću spomenu prošlosti. S pozitivnim pogledom na to vrijeme milosti, sve se želi potaknuti da s nadom prigrle будуćnost, što je drugi cilj. Svjesni smo da je sadašnji trenutak "delikatan i težak" i da kriza kroz koju prolazi društvo i sama Crkva, dотиće i posvećeni život. No tu kri-zu ne bi trebalo prihvaćati kao 'pred-soblje smrti,' nego kao kairos, kao pravu prigodu koja pogoduje rasti u dubinu, a s time i za nadu, potaknuta sigurnošću da posvećeni život nikada neće moći nestati iz Crkve jer ga je želio sam Isus kao neizostavan dio svoje Crkve" (Benedikt XVI). Nasu-prot mnogim "prorcima nesreće" redovnike i redovnice se želi potaknuti da budu muškarci i žene nade; nade koja se ne temelji na našim snagama i statistikama, nego na Onome u koga je svaki Bogu posvećeni povje-rovao i stavio svoju nadu. U njemu nam nitko neće ukrasti nadu! Treći cilj

usmjerava Bogu posvećene osobe da snažnim duhovnim oduševljenjem žive sadašnjost. Oduševljenje govori o zaljubljenosti te istinskom pri-jateljstvu i dubokom zajedništvu. Sve to što čini lijepim život tolikih muškaraca i žena koji zavjetuju evanđeoske zavjete i izbliže slijede Krista u Bogu posvećenom životnom staležu. Godina posvećenog života je važan trenutak da bi se "evan-gelizirao" vlastiti poziv i svjedočila ljepota nasljedovanja Krista u mno-gostrukim formama u kojima se izražava posvećeni život, kao i poziv da se prikupe svjedočanstva koje su ostavili utemeljitelji i utemeljiteljice. U traženju odgovora na te pozive po primjeru pape Franje Bogu posvećene osobe potiče se da poželete "probuditi svijet" svojim proročkim

svjedočanstvom, napose svojom prisutnošću u egzistencijalnim periferijama siromaštva. Sve to uvest će redovništvo u daljnji tijek obnove koja je predložena na Koncilu kako bi hrabro i nanovo predstavili i živjeli, u dinamičnoj vjernosti, iskustvo ute-meljitelja i utemeljiteljica.

Ne budimo prgnuti nad samima so-bom, ne dopustimo da nas uguše male svađe kod kuće, ne ostanimo zatvorenicima svojih problema. Oni će se rješiti budemo li išli van pomagati drugima da riješe vlastite probleme. Naći ćemo život darivajući život, naći ćemo nadu dajući nadu, ljubav - ljubeći!

Fra Ivan

II. NACIONALNI SUSRET OBITELJI NA TRSATU

Prilikom posjeta pape Benedikta XVI. Hrvatskoj održao se Prvi nacionalni susret hrvatskih obitelji na zagrebačkom hipodromu. Po odluci hrvatskih biskupa susreti te vrste održavat će se svake tri godine i tako su se ovaj vikend hrvatske katoličke obitelji okupile u svetištu Majke Božje milosti na Trsatu gdje se jedno vrijeme i nalazila nazaretska kućica u kojoj je živjela sveta obitelj.

U dvodnevnom programu okupljeni su mogli stjecati iskustva i duhovne poticaje koje su priredili organizatori pod vodstvom krčkog biskupa u miru mons. Valtera Župana i predstavnika biskupske konferencije. U predvečerje subote, 18. travnja 2015., započeo je Drugi nacionalni susret hrvatskih obitelji održan u svetištu Majke Božje milosti u Rijeci, na Trsatu. Prvi dio susreta započeo je u katedrali sv. Vida gdje je riječki nadbiskup mons. dr. Ivan Devčić održao uvodni nagovor. Nakon toga je procesija krenula po ulicama grada Rijeke, preko trsatskih stuba do svetišta Majke Božje milosti na Trsatu. Ona je bila popraćena pjesmom koju su predvodili mladi iz riječke nadbiskupije te molitvom krunice pod vodst-

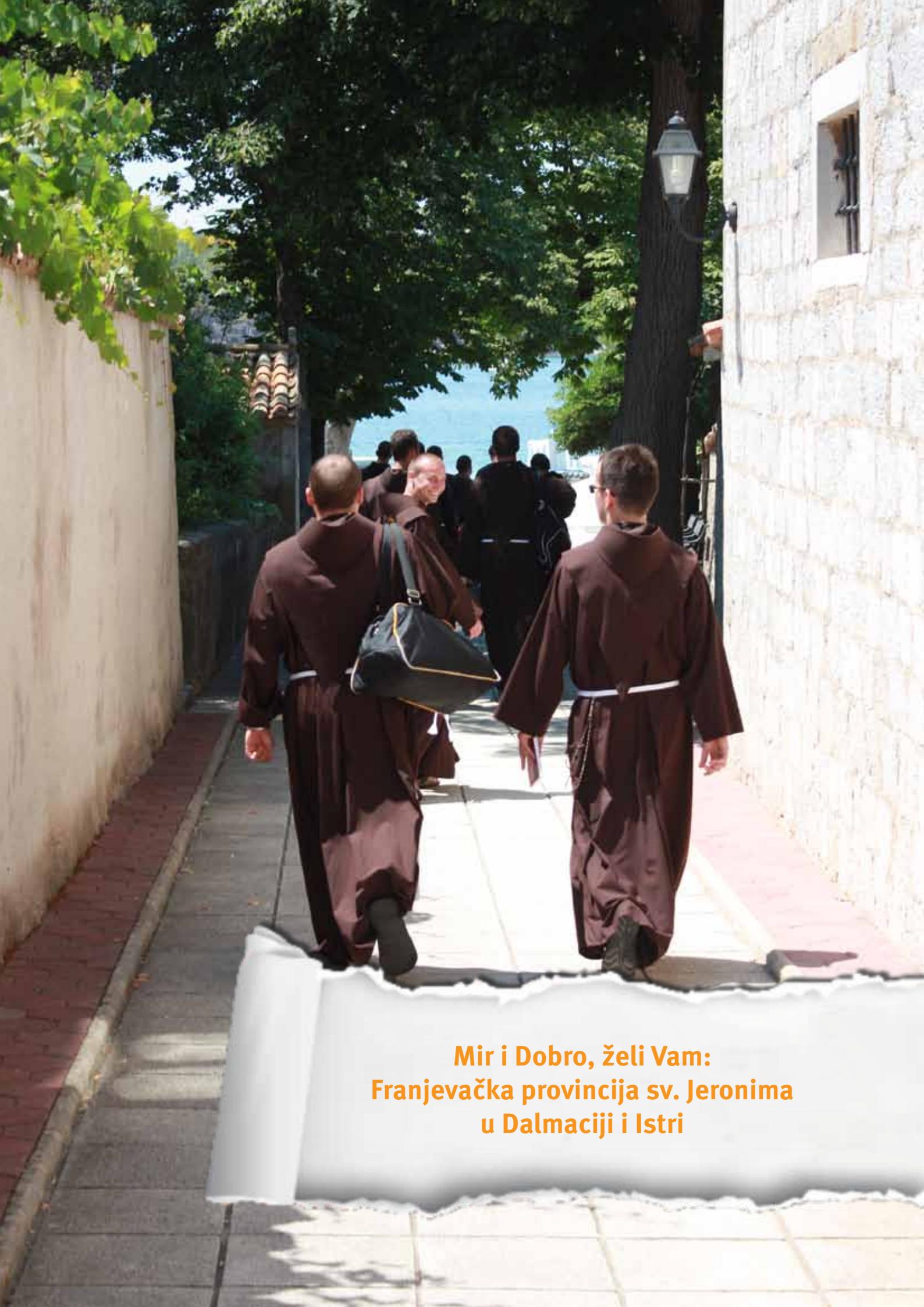
vom krčkog biskupa mons. dr. Ivica Petanjka. U bazilici svetišta toga se dana molila svečana večernja molitva Crkve sa svim okupljenim narodom, a sva subotnja događanja bila su uvod u središnji program narednoga dana. U nedjelju, 19. travnja 2015. već u jutarnjim satima na Trsat su počeli stizati autobusi iz svih krajeva Hrvatske. U narednih nekoliko sati ovo su najstarije hrvatsko marijansko svetište preplavile rijeke hodočasnika, mlađih i starijih obitelji sa više ili manje djece, bake i djedovi, djevojke i mladići. U 10,00 sati počeo je pretprogram u kojem se na simboličan način gradila nazaretska kućica koju su gradile obitelji iz svake hrvatske biskupije nakon svojih svjedočanstava u kojima su govorile o svom obiteljskom životu i zajedništvu. Središnji je dio susreta bila sv. misa u 12,00 sati kojoj su nazočili predstavnici gradske i županijske vlasti, državnog sabora te predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović. Svetu je misu predvodio kardinal Josip Bozanić, a u koncelebraciji je sudjelovalo 23 biskupa, oko 180 svećenika i nuncij Alessandro D'Ericco. Važnost i svetost obitelji okupljenima je u svojoj propovijedi

približio glavni organizator susreta krčki biskup u miru mons. Valter Župan. On je u kratkom, ali jasnom izlaganju pozvao obitelji da ih upravo Nazaret podsjeti što je obitelj, da ih također podsjeti na zajedništvo i svetu ljepotu obiteljske ljubavi te pokaže da ništa ne može zamijeniti dobar, kvalitetan i kršćanski odgoj u obitelji. Mlađe i djevojke ohrabrio je na ulazak u brak, majke i žene da budu vjesnice uskrsnuća naroda i Crkve, a muževe i očeve da budu ljudi vjere i hrabri po primjeru svetog Josipa. U tom dvodnevnom susretu pokušala se ljudima približiti svijest da je obitelj zaista nositeljica života, nada i budućnost Hrvatske. Pokušalo se pokazati koliku važnost obitelj ima, koliku ljepotu posjeduje te koliku svetost može dostići ako se ugleda na sveti suživot Isusa, Marije i Josipa. Budući da je ovaj susret okupio približno 15 000 ljudi vjerujemo da je zasijano sjeme počelo rasti dobrim plodom, a pomoći u sazrijevanju ploda organizatori će pružiti na sljedećem susretu koji je zakazan za tri godine u Solinu.

fra Luka Banović

**Mir i Dobro, želi Vam:
Franjevačka provincija sv. Jeronima
u Dalmaciji i Istri**